DOM ZUMINDEN

Odkryj historię

Katedra w Inden

Odkryj historię

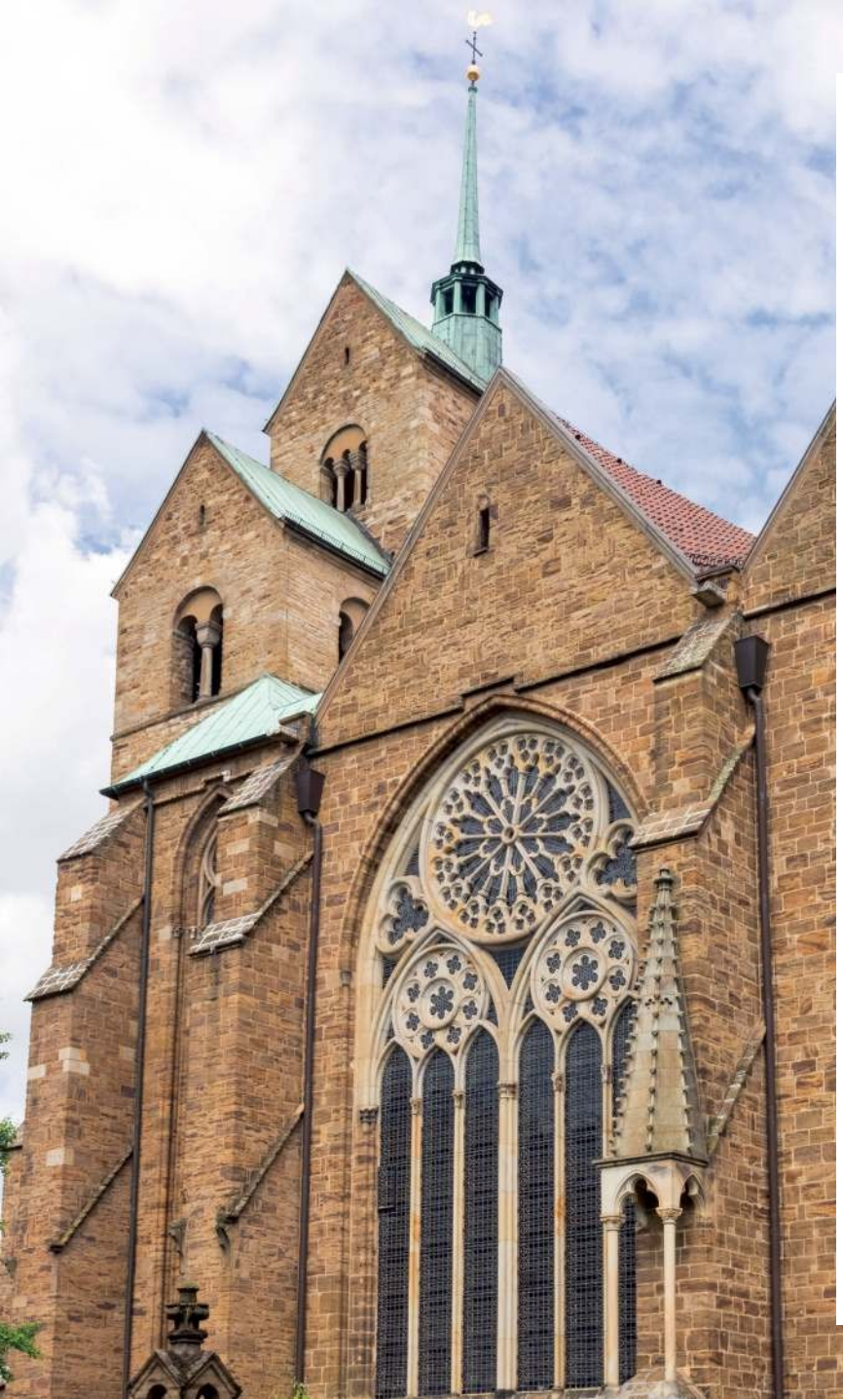

Wprowadzenie 7

Zwiedzanie
Plan 9
1. Budynek zachodni 10
2. Nawa 12
3. Okna maswerkowe 14
4. Krzyż z Minden 16
5. Prezbiterium 18
6. Złota tablica 20
7. Święta Zofia 22
8. Fryz apostołów 24
9. Fresk 26
10. Madonna z półksiężycem 28
11. Grupa Emerentii 30
12. Ołtarz Schorlemera 32
13. Pieta 34
14. Figury konsolowe 36
15. Organy 38
16. Kaplica adoracyjna… 40

Historia
1. Katedra i miasto – 1200 lat historii… 42
2. Katedra karolińska 44
3. Katedra ottońska 46
4. Katedra salicka i stauficka 48
5. Katedra romańsko-gotycka 50
6. Katedra barokowa 52
7. Zniszczenie i odbudowa 54
8. Werner March 56
9. Obecna katedra 58
10. Wieża skrzyżowania naw 60
11. Dzwony 62
12. Krzyż kościelny nad miastem 64
13. Klasztor i kościół św. Maurycego… 66

Skarbiec katedralny 68

Szlak pielgrzymkowy Sigwardsweg 74

Stopka redakcyjna 78

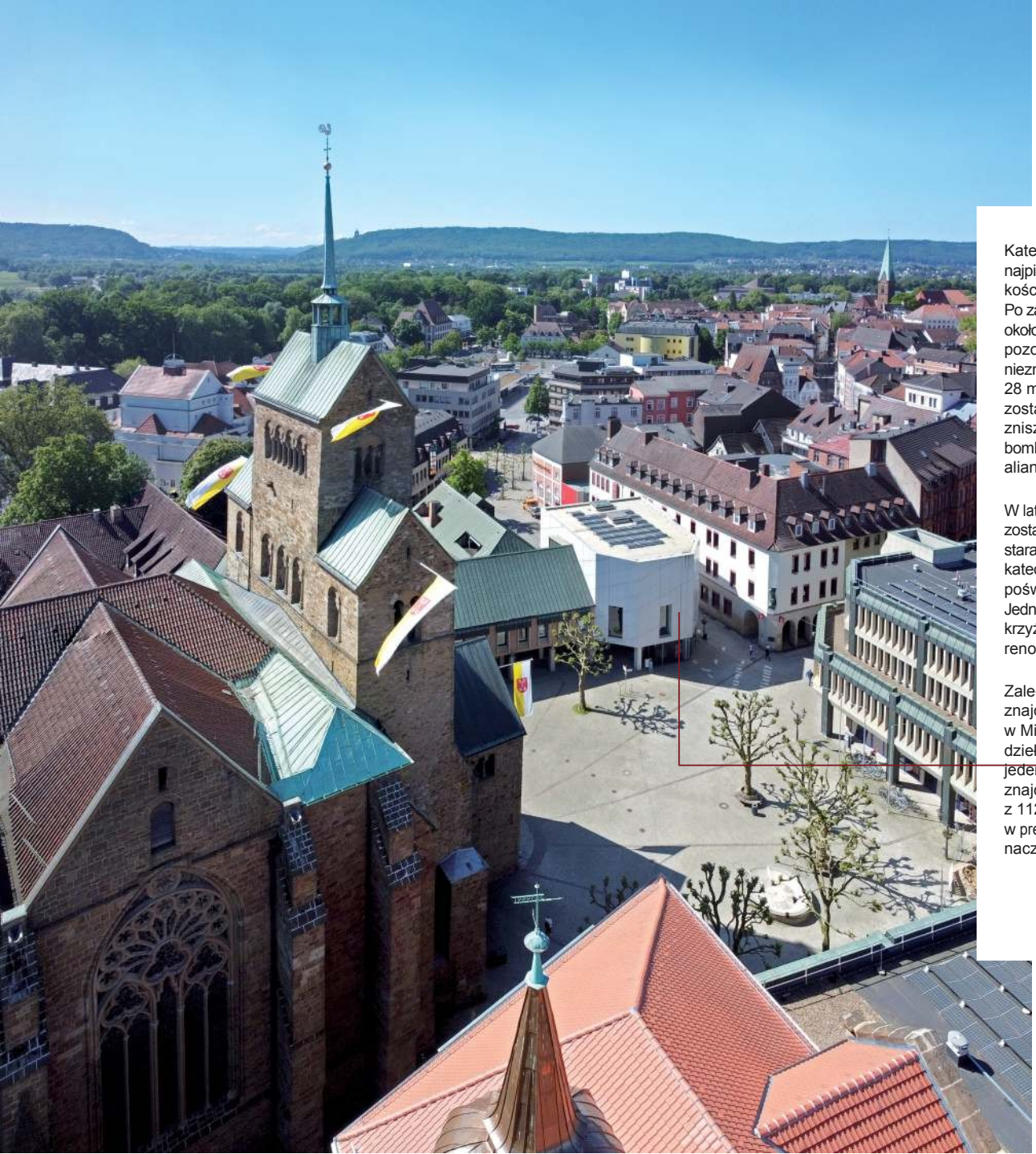

Katedra w Minden jest jednym z najpiękniejszych wczesnogotyckich kościołów halowych w Niemczech. Po zakończeniu prac budowlanych około 1350 roku katedra pozostawała w większości niezmieniona przez 600 lat, aż do 28 marca 1945 roku, kiedy to została prawie całkowicie zniszczona podczas bombardowania Minden przez siły alianckie.

W latach 50. XX wieku katedra została odbudowana z najwyższą starannością. W 1957 roku katedra została ponownie poświęcona.
Jednak dopiero po odbudowie wieży krzyżowej w 2011 roku prace renowacyjne zostały zakończone.

Zaledwie kilka metrów od katedry znajduje się skarbca katedralnego w Minden, w którym zgromadzono dzieła sztuki chrześcijańskiej z jedenastu stuleci. Wśród nich znajduje się słynny krzyż z Minden z 1120 roku (jego kopia znajduje się w prezbiterium katedry), relikwiarze i naczynia liturgiczne.

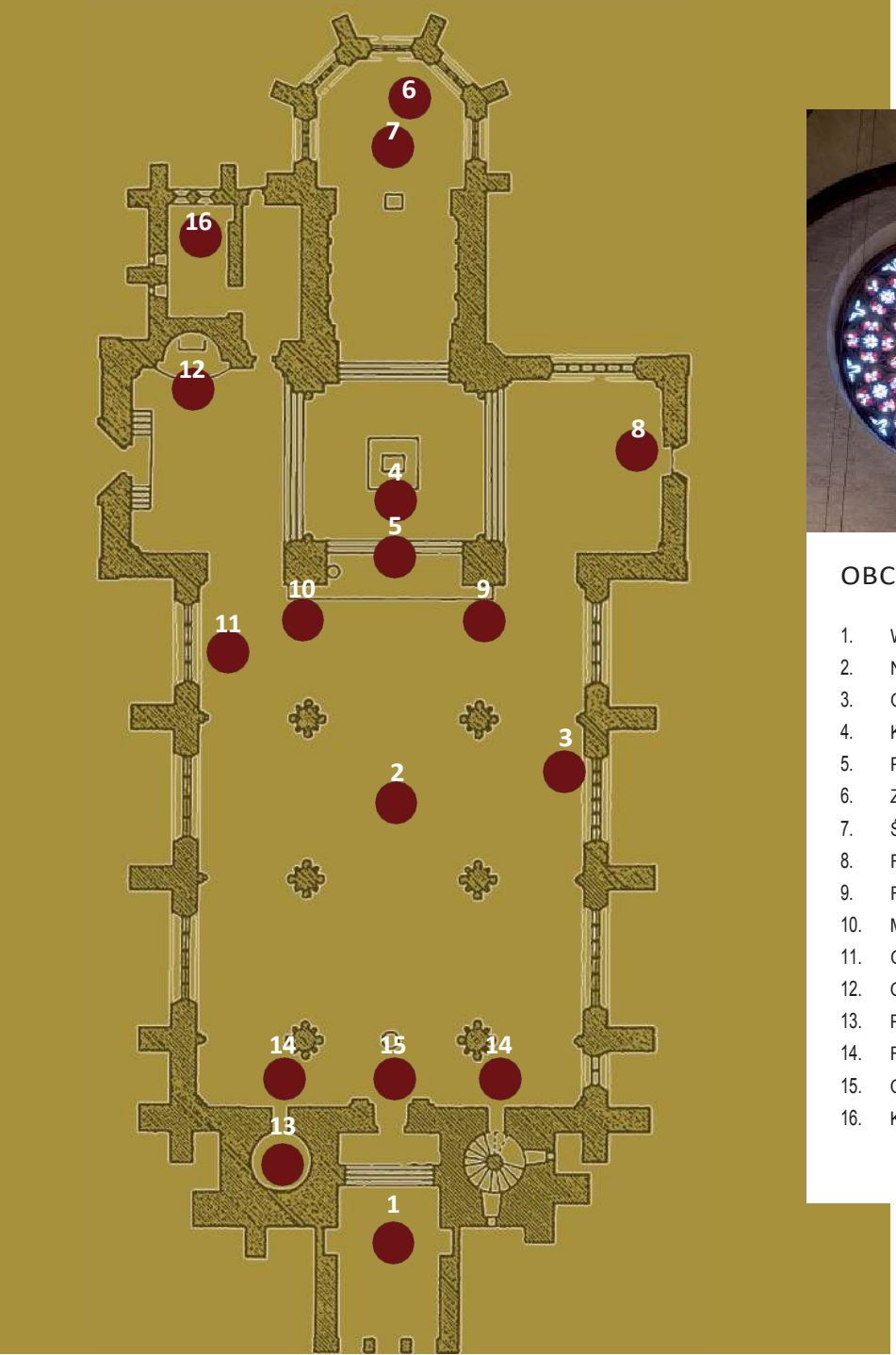

OBCHÓD

1. Westbau (str. 10)
2. Nawa kościoła (str. 12)
3. Okna z maswerkami (str. 14)
4. Krzyż z Minden (str. 16)
5. Prezbiterium (str. 18)
6. Złota tablica (str. 20)
7. Święta Zofia (str. 22)
8. Fryz apostołów (str. 24)
9. Fresk (str. 26)
10. Madonna z półksiężycem (str. 28)
11. Grupa Emerentii (str. 30)
12. Ołtarz Schorlemera (str. 32)
13. Pieta (str. 34)
14. Figury konsolowe (str. 36)
15. Organy (str. 38)
16. Kaplica adoracyjna (str. 40)

PLAN

W historii sztuki katedra w Minden określana jest jako „wczesnogotycka świątynia halowa”.

Wczesny gotyk zastąpił styl romański w połowie XII wieku i w ciągu kilku dziesięcioleci rozprzestrzenił się z Francji na całą chrześcijańską Europę. Charakteryzuje się rozwojem łuków ostrołukowych i sklepień krzyżowo-żebrowych, które umożliwiły budowę wyższych i większych kościołów niż było to możliwe w stylu romańskim.

Kościoły sprawiają wrażenie majestatycznych i przyjaznych, nie są tak ambitne i sięgające nieba jak katedry w stylu gotyku wysokiego z XIV wieku. Ponieważ w kościele halowym nawy boczne są tak samo wysokie jak nawa główna, powstaje jednolita, zamknięta przestrzeń.
Ten typ budowli jest typowy dla wczesnego gotyku w Niemczech.

Budynek zachodni (saksoński poprzeczny rygiel)

Kościoły są zazwyczaj budowane w kierunku wschód-zachód. Na wschodzie wschodzi słońce: „Ex oriente lux” = „Ze wschodu pochodzi światło”. Światło jest symbolem Jezusa Chrystusa, który mówi o sobie: „Ja jestem światłością świata”. Dlatego na wschodzie kościoła znajduje się ołtarz, gdzie odbywa się nabożeństwo, a także miejsce siedzące biskupa lub przewodniczącego nabożeństwa.

Na zachodzie zachodzi słońce. Noc i ciemność kojarzą się ze złem, przed którym należy się bronić i przed którym można znaleźć schronienie wewnątrz kościoła. Stąd wejście od strony zachodniej i masywna konstrukcja zachodniej fasady. W przeszłości znajdowała się tu kaplica poświęcona archaniołowi Michałowi. Ten bojownik Boga i Kościoła miał chronić ludzi przed siłami zła, które zgodnie z ówczesnymi wyobrażeniami zawsze przychodziły z zachodu, z ciemności.

Budowla zachodnia miała jednak również znaczenie praktyczne: W czasach wojny mieszkańcy Minden uciekali do tego budynku, aby znaleźć w nim schronienie.

Katedra z flagami kościelnymi w okresie wielkanocnym. Czarny żałobny sztandar zawieszono po śmierci papieża Franciszka w drugi dzień Wielkanocy 2025 roku.

Nawa kościoła

Po przejściu przez masywną zachodnią część budynku, która wygląda jak bastion, zwiedzający wkraczają w inny świat architektury: nawa otwiera się w harmonii i klarowności, które budzą zdumienie.
Wygląda ona jednocześnie zachęcająco i budząco podziw.

Dwa rzędy kolumn kierują wzrok do przodu, w stronę ołtarza, nie rozpraszając go postaciami. Przez kolorowe okna do wnętrza wpada ciepłe światło.

Między budową zachodniej części a nawą główną upłynęło niecałe 150 lat. Podczas gdy zachodnia część katedry w Minden pochodzi z około 1150 roku i jest utrzymana w stylu romańskim, nawa główna, zbudowana w latach 1267–1290, należy do powstającego wówczas stylu gotyckiego.

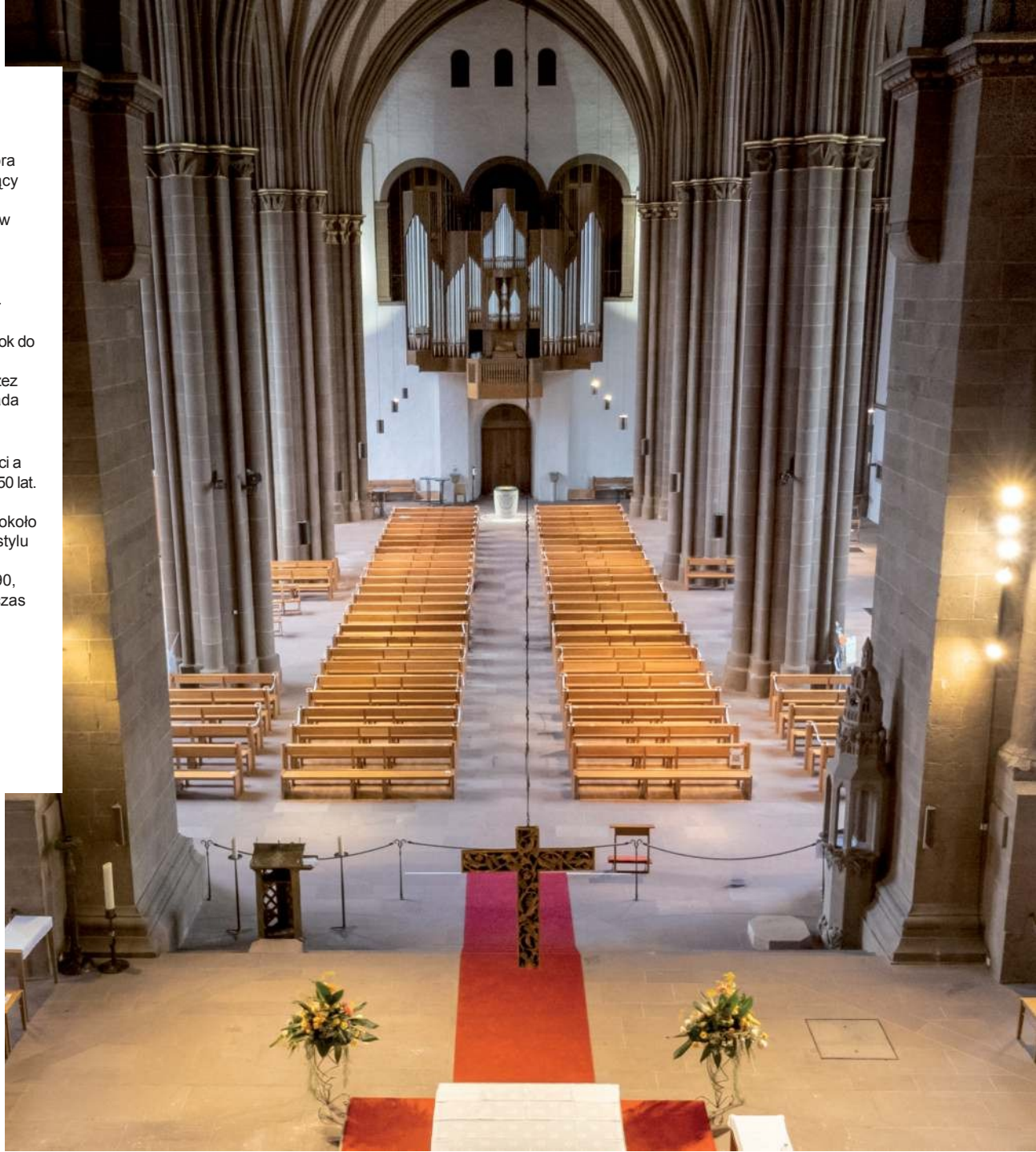

Okna z maswerkami

Jednym z najbardziej imponujących elementów katedry w Minden są okna maswerkowe. Filigranowe kamieniarskie dzieła sztuki w sześciu oknach nawy głównej należą do największych osiągnięć europejskiej architektury sakralnej.

Ten rodzaj konstrukcji, który wprowadza światło – symbol Boga – do wnętrza, został opracowany około 1140 roku w Saint Denis. Budowniczowie powstającej we Francji katedry rywalizowali między sobą o tytuł najpiękniejszego kościoła w kraju.

Początkowo okna te były bardzo proste, ale zaledwie kilka dziesięcioleci później, w latach 1270–1290, architekci katedry w Minden doprowadzili tę formę projektowania okien do perfekcji.

Każde z okien katedry w Minden ma inną strukturę: na czterech do sześciu sąsiadujących ze sobą pasach – zwanych oknami lancetowymi – umieszczono różnie ukształtowane pierścienie, które od wewnątrz lśnią jak róże.

Aby naprawdę docenić niezwykłe walory artystyczne okien z maswerkami, warto spojrzeć z dziedzińca krzyżowego na południową stronę katedry.

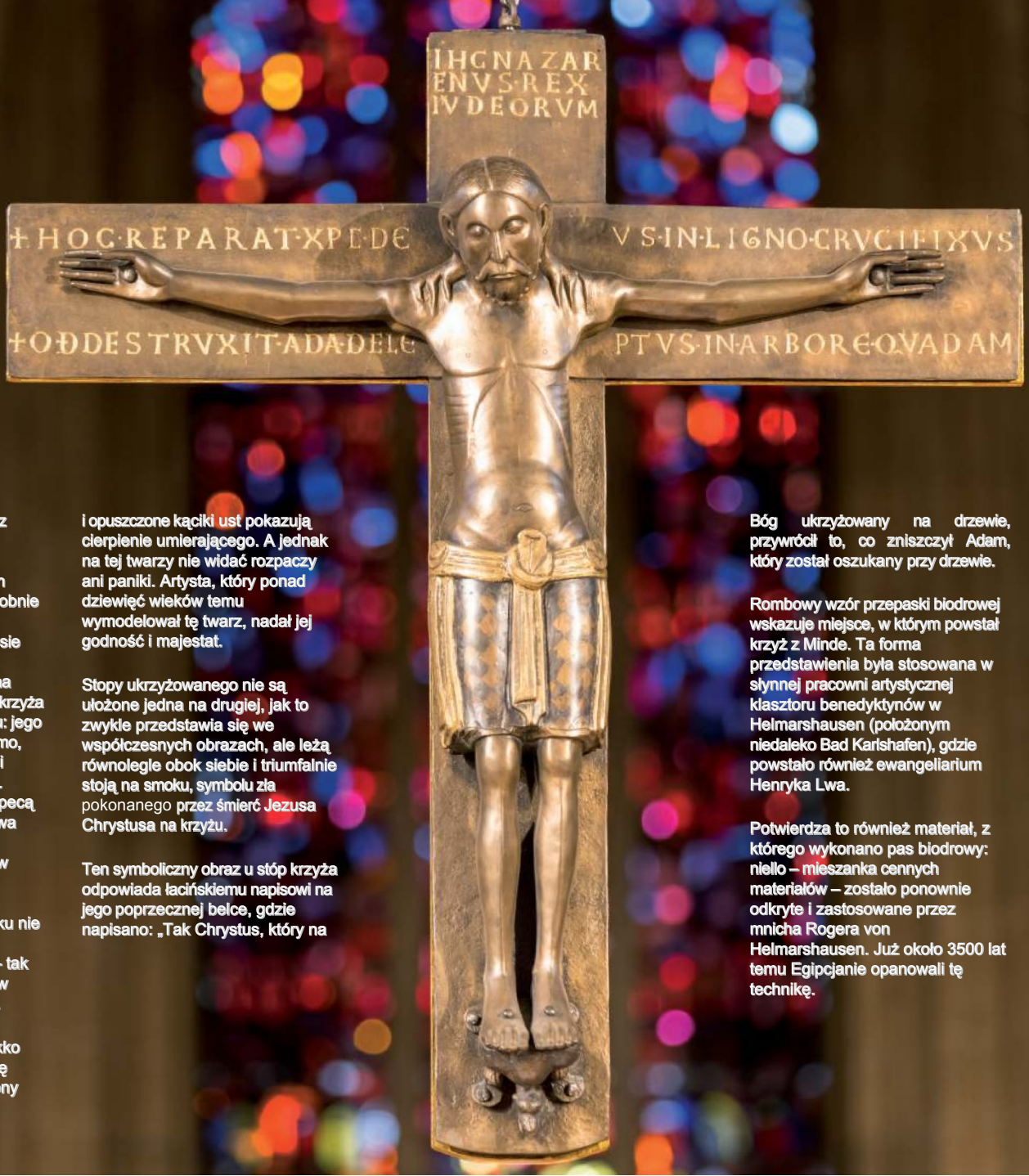

Krzyż z Minden

Ten wysoki na 1,19 metra krzyż z brązu został prawdopodobnie wykonany w 1120 roku i jest jednym z najstarszych dużych krzyży z brązu w historii. Podobnie jak w sztuce
Jak to było w zwyczaju w okresie romańskim, Chrystus nie jest przedstawiony jako upokorzona postać cierpiąca – Chrystus z krzyża w Minden triumfuje w cierpieniu: jego ramiona są wyciągnięte poziomo, włosy opadające na ramiona i broda są starannie uczesane. Żadne rany na bokach nie szpecą ciała, a na głowie nie spoczywa korona cierniowa – tak przedstawiony jest Chrystus w przejściu
ramion, a broda są starannie uczesane. Żadna rana na boku nie szpeci ciała, a na głowie nie spoczywa korona cierniowa – tak Chrystus jest przedstawiony w przejściu od życia do śmierci.

Głowa ukrzyżowanego jest lekko pochylona i zwrócona w stronę widza. Wyraz twarzy naznaczony jest śmiercią – oczy, cofnięty i opuszczone kąciki ust pokazują cierpienie umierającego. A jednak na tej twarzy nie widać rozpaczy ani paniki. Artysta, który ponad dziewięć wieków temu wymodelował tę twarz, nadał jej godność i majestat.

Stopy ukrzyżowanego nie są ułożone jedna na drugiej, jak to zwykle przedstawia się we współczesnych obrazach, ale leżą równolegle obok siebie i triumfalnie stoją na smoku, symbolu zła pokonanego przez śmierć Jezusa Chrystusa na krzyżu.

Ten symboliczny obraz u stóp krzyża odpowiada łacińskiemu napisowi na jego poprzecznej belce, gdzie napisano: „Tak Chrystus, który na Bóg ukrzyżowany na drzewie, przywrócił to, co zniszczył Adam, który został oszukany przy drzewie.

Rombowy wzór przepaski biodrowej wskazuje miejsce, w którym powstał krzyż z Minde. Ta forma przedstawienia była stosowana w słynnej pracowni artystycznej klasztoru benedyktynów w Helmarshausen (położonym niedaleko Bad Karlshafen), gdzie powstało również ewangeliarium Henryka Lwa.

Potwierdza to również materiał, z którego wykonano pas biodrowy: niello – mieszanka cennych materiałów – zostało ponownie odkryte i zastosowane przez mnicha Rogera von Helmarshausen. Już około 3500 lat temu Egipcjanie opanowali tę technikę.

Prezbiterium i chór

Centrum każdego kościoła katolickiego stanowi ołtarz. Tutaj odprawiana jest Eucharystia, czyli Wieczerza Pańska, i upamiętnia się śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Nad ołtarzem wisi słynny krzyż z Minden (str. 16/17). Na wschód od prezbiterium znajduje się chór, który został całkowicie przebudowany w 2025 roku. Złota tablica otrzymała nową podstawę z wnęką na relikwiarz świętej Zofii z Minden – „Zimnej Zofii". Ponadto chór został uzupełniony o nowe stalle i nowe chrzcielnice.

Przed lewym filarem stoi tabernakulum w kształcie małego kościoła, zbudowane z ruin katedry zniszczonej podczas II wojny światowej. Jest to miejsce przechowywania świętych hostii, które zgodnie ze słowami Jezusa „To jest moje ciało" są rozumiane jako ciało Chrystusa. Płonące tu „wieczne światło" symbolizuje obecność Boga, dlatego wierni szczególnie chętnie modlą się właśnie w tym miejscu.

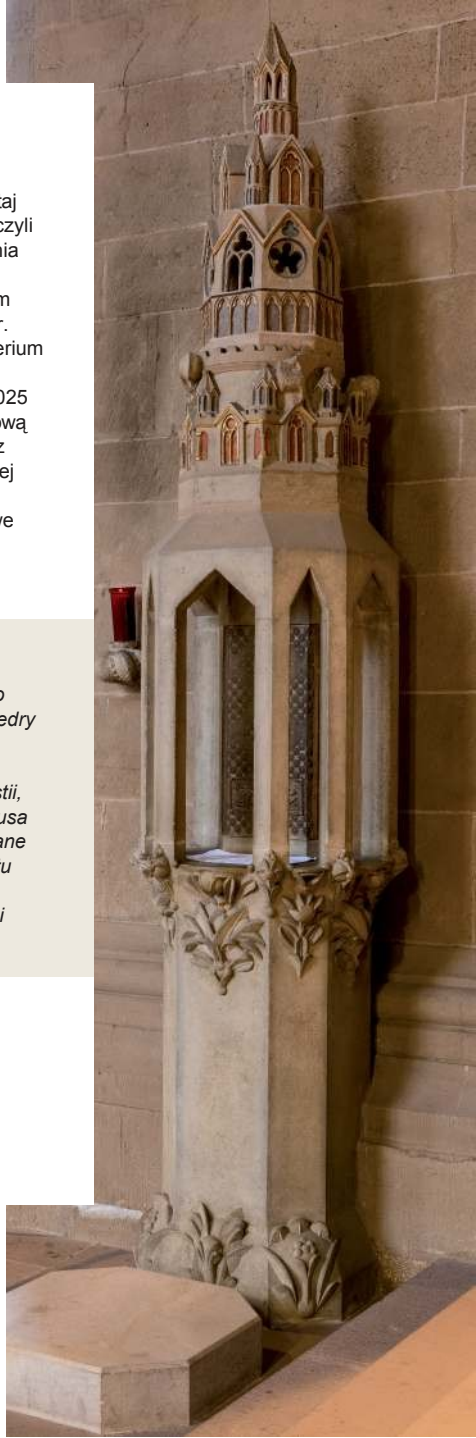

Złota tablica

Ten ołtarz skrzydłowy jest repliką średniowiecznego ołtarza rzeźbionego z początku XV wieku. Oryginał, obecnie wystawiony w Muzeum Bode w Berlinie, przez 450 lat stał w absydzie, półokrągłej dobudówce po wschodniej stronie katedry.
Dopiero w 1656 r. parafia katedralna, zainspirowana ówczesną modą barokową, zastąpiła ten romańsko-gotycki „nowoczesny" ołtarz barokowy. Ponieważ został on zniszczony przez bomby w marcu 1945 roku, w 1999 roku, podczas obchodów 1200-lecia dawnego biskupstwa Minden, narodził się pomysł, aby stary ołtarz – ze względu na swoją złotą oprawę „Złotą Tablicą" – przez rzeźbiarzy z Południowego Tyrolu.

W okrągłej mandorli rzeźbionego ołtarza siedzą obok siebie Maria i jej syn Chrystus. Chrystus włożył swojej matce koronę na głowę. W wieńcu znajdują się chóry aniołów z średniowiecznymi instrumentami muzycznymi, które są bardzo szczegółowe.

Koronacja Marii była w średniowieczu częstym motywem artystycznym. Scena ta miała wyrażać cel człowieka, jakim jest osiągnięcie doskonałości w Bogu i królewska godność.

Predella, na której umieszczono ołtarz skrzydłowy, powstała około 1220 roku. Ta skrzynkowa konstrukcja była wielokrotnie modyfikowana i prawdopodobnie miała kształt relikwiarza. Wiele z oryginalnych małych figurek nie zachowało się i zostało odtworzonych przez rzeźbiarzy z Południowego Tyrolu. Mają one przedstawiać między innymi biskupów diecezji Minden od IX wieku.

Święta Zofia

Sofia z Minden (prawdopodobnie ta sama co Sofia z Rzymu) była wczesnochrześcijańską męczenniczką urodzoną około 304 roku, która zginęła prawdopodobnie w IV wieku podczas prześladowań chrześcijan za czasów Dioklecjana. Nie można już ustalić dokładnego charakteru i czasu jej męczeństwa.

Relikwie zostały przeniesione do Minden za czasów Karola Wielkiego na początku IX wieku. Tutaj czczona jest jako męczenniczka za Chrystusa. Jej święto obchodzone jest 3 września.

Święta Zofia, zwana również „Kalte Sophie" (Zimna Zofia), jest wzywana w modlitwach przeciwko późnym przymrozkach i o urodzaj, ponieważ zalicza się ją do pięciu świętych lodowych. Jest ostatnią z nich w kolejności, obchodzoną 15 maja. Zgodnie z ludową mądrością („nigdy nie sadź przed Zimną Zofią") łagodna wiosenna pogoda stabilizuje się dopiero po zakończeniu okresu „Zimnej Zofii".

Częściowo owinięte kolorowymi tkaninami szczątki św. Sophia będzie przechowywana w szkatułce zaprojektowanej w 2025 roku przez architektkę Ines Gruß z Nettetal, umieszczonej w podstawie Złotej Tablicy.

Skrzynię wykonała firma jubilerska Juwelier Laufer z Minden, ciesząca się długoletnią tradycją.

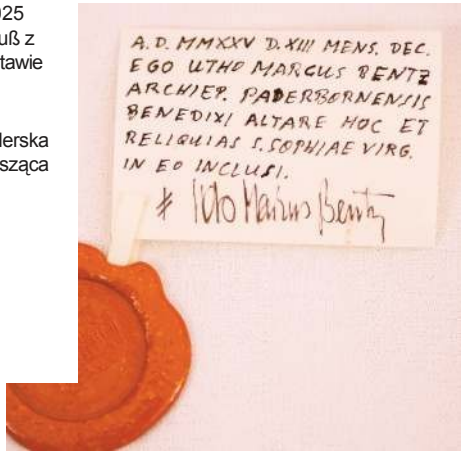

Fryz apostołów

W długim rzędzie przedstawiono 14 osób – pośrodku Chrystusa i Marię, następnie apostołów, a po prawej stronie Gorgoniusza, patrona katedry w Minden.

Obok Chrystusa i Marii na tronach siedzą apostoł Piotr (rozpoznawalny po kluczu w dłoni) oraz łysy apostoł Paweł, podczas gdy pozostałych dziesięciu apostołów (brakuje Judasza!) przedstawiono w pozycji stojącej i idącej.

Swoją postawą ciała i ułożeniem stóp pokazują, że są w drodze: „Idźcie na cały świat i głoście Ewangelię wszystkim stworzeniom” – czytamy Ewangelii Marka. Zadanie to symbolizuje fakt, że każdy z apostołów trzyma w ręku Biblię.

Na uwagę zasługuje artystyczne wykonanie fryzu apostołów: niektóre postacie są zwrócone w prawo, inne w lewo, każda trzyma Biblię w inny sposób, a osoby różnią się wyrazem twarzy, fryzurami lub fałdami szat.

Wszystko to wywołuje u widza wrażenie ruchu. To zasługa nieznanego artysty, że postacie reliefowe nie są wcale zamrożone w bezruchu, ale wydają się żywe.

W przeszłości figury były pomalowane na kolorowo. Nad nimi rozciągają się ozdobne baldachimy, które podkreślają ich świętość.

W średniowieczu fryz apostołów był częścią „balustrady”, która biegła między dwoma przednimi filarami skrzyżowania naw i oddzielała prezbiterium, czyli obszar dla kapłanów od wiernych.

Po usunięciu tej ścianki działowej (1833) to niezwykłe dzieło sztuki zostało najpierw umieszczone w przedsionku (raju) katedry. Obecnie fryz można oglądać nad wejściem w południowej nawie poprzecznej.

Fresk

Na prawym filarze skrzyżowania naw warto zwrócić uwagę na freski z około 1280 roku: wizerunek Matki Boskiej oraz przedstawienie ośmiu świętych ważnych dla diecezji Minden, w tym jedno z najstarszych przedstawień św. Franciszka z Asyżu (zm. 1226) na północ od Alp.

Jak w przypadku każdego malowidła freskowego, kolory zostały nałożone na świeży tynk (fresco = świeży), dzięki czemu połączyły się nierozerwalnie z murem. Fresk ten jest najstarszym i największym freskiem kościelnym w Westfalii i służył jako obraz ołtarzowy.

Madonna z winogronami

Na lewym filarze skrzyżowania naw przyciąga wzrok wyrazista figura Madonny przed kolorowym ornamentem dywanowym namalowanym na filarze. Gotycka figura Matki Boskiej z końca XV wieku była pierwotnie centralnym elementem ołtarza maryjnego, który został w znacznym stopniu zniszczony podczas pożaru katedry w 1945 roku.

Po renowacji figura, nazywana Madonną z półksiężycem lub Madonną z winogronami, lśni niebieskim blaskiem. Winogrona w jej dłoni można interpretować jako nawiązanie do Eucharystii.

Grupa Emerentia

Ta rzeźba wykonana około 1520 roku jest rzadkością, ponieważ przedstawia nie tylko trzy pokolenia (Anna z trójką dzieci), co często spotyka się w historii sztuki, ale cztery. Ma to symbolizować przekazywanie wiary.

Oprócz Dzieciątka Jezus, które niestety zaginęło w XIX wieku, Matki Marii i babci Anny, przedstawiona jest również matka Anny, Emerentia. To od niej, legendarnej prababki Jezusa, grupa figur otrzymała swoją nazwę.

Maria, ze względu na swoją dziewictwo, jest przedstawiona z rozpuszczonymi włosami, podczas gdy dwie pozostałe kobiety noszą chusty na głowach. Matka Anna trzyma w ręku otwartą książkę, z której czytała dziecku.

Niezwykła rzeźba z drewna lipowego, której kolorystyka została zachowana, łączy cztery pokolenia w jedną całość dzięki bogatym fałdom ich szat.

Trzy kobiety spoglądają z troską na dziecko, które stanowiło środek sceny.

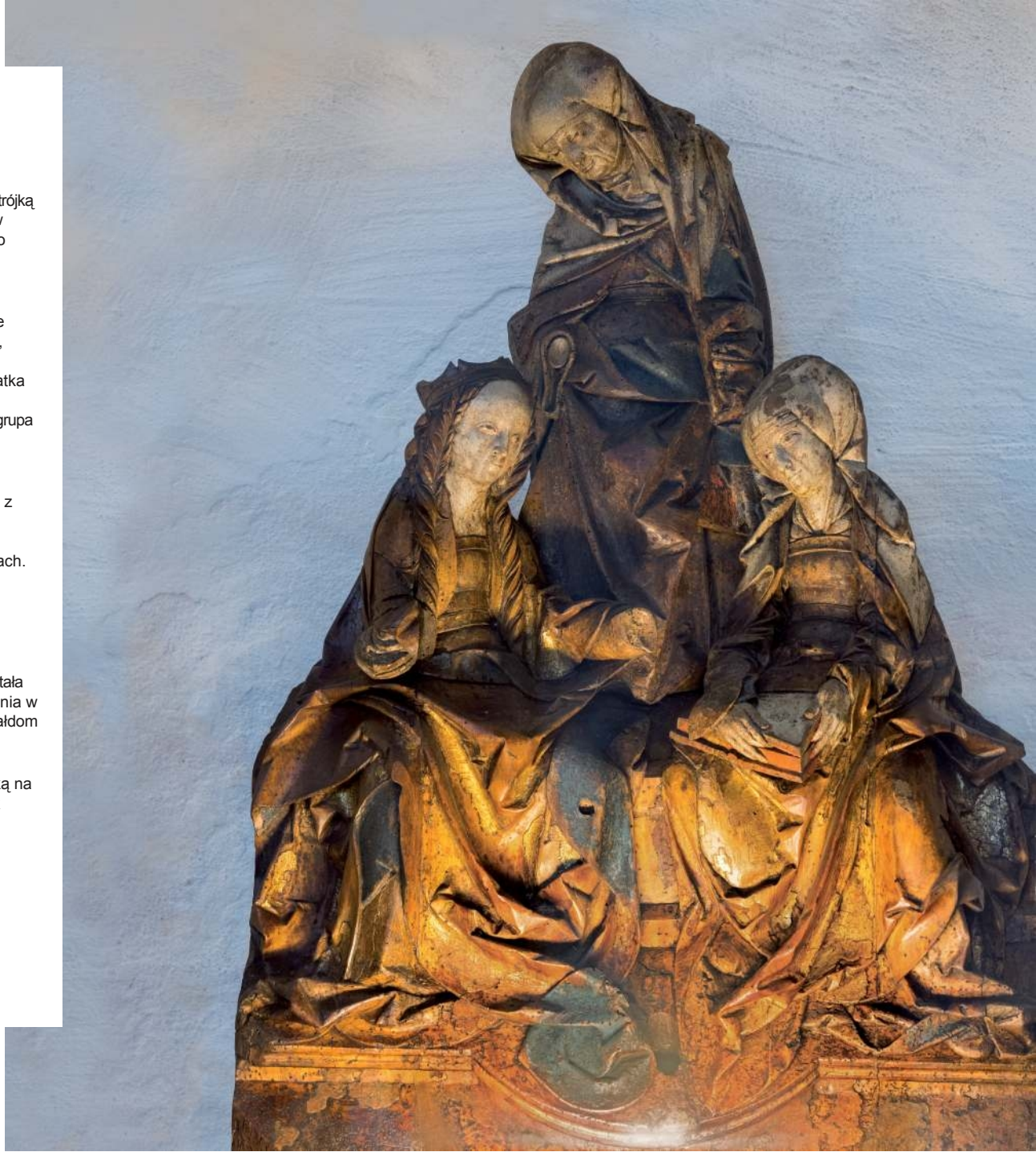

Ołtarz Schorlemera lub ołtarz Ducha Świętego

Ołtarz ten, znajdujący się w północnej nawie poprzecznej, jest ołtarzem wczesnobarokowym, częściowo jeszcze w stylu renesansowym, zaprojektowanym przez Adama Stenelta lub jego otoczenie z piaskowca z Baumberga. Został on zaprojektowany jako epitafium dla proboszcza katedralnego Johanna von Schorlemera, pełniącego tę funkcję w latach 1612–1622.

Główna płaskorzeźba z alabastru przedstawia narodziny Chrystusa, a nad nią wydarzenie Zesłania Ducha Świętego z pozłacaną gołębicą jako symbolem Ducha Świętego. Obrazy są otoczone od dołu przez czterech ewangelistów: Mateusza, Jana, Łukasza i Marka, a powyżej przez czterech łacińskich doktorów Kościoła: Augustyna, Grzegorza Wielkiego, Hieronima i Ambrożego. U góry po lewej stronie przedstawiona jest Maria z Dzieciątkiem Jezus, po prawej Anna z Marią na rękach, a pośrodku – na podwyższeniu – Chrystus z wielkanocną flagą zwycięstwa.

Pieta

Nazwa tej rzeźby pochodzi od łacińskiego słowa „pietatis” = cierpienie, współczucie. Dlatego też nazywana jest ona również „Maria w cierpieniu” lub „Vesperbild”, ponieważ zdjęcie z krzyża w Wielki Piątek miało miejsce wieczorem (czas nieszporów).

Płonące tu świece wskazują, że jest to miejsce szczególnie lubiane przez modlących się.

Pieta w kaplicy maryjnej w północnej wieży zachodniej katedry została wykonana około 1420 roku z drewna dębowego w warsztacie w Minden.

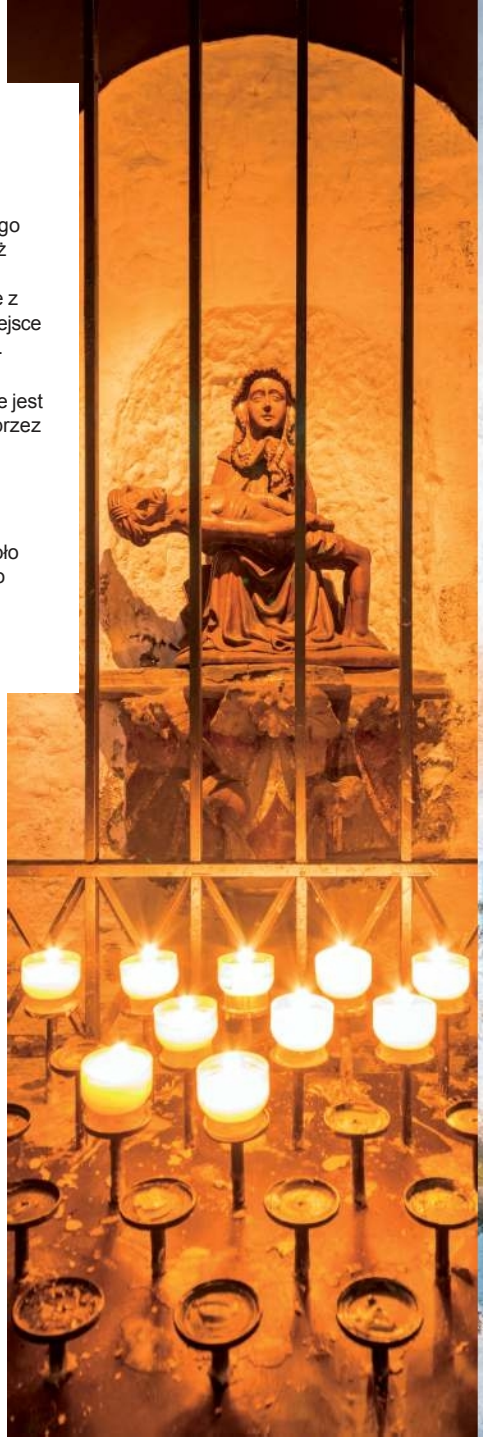

Figury konsolowe

Na zachodniej ścianie po lewej i prawej stronie, wysoko nad organami, pod półkolumnami widoczne są dwie figury konsolowe, które powstały około 1260 roku.

Po lewej stronie, po południowej stronie, jest to człowiek, który jest mocno wpleciony w strukturę dębowych i akantowych liści kolumny i prawie przygnieciony przez nią. Nie może już stać prosto, ma otwarte usta, jakby chciał krzyczeć,
zmarszczone czoło i wygląda, jakby chciał uciec. Jest to człowiek zrozpaczony, który nie jest już w stanie unieść ciężaru kolumny, czyli życia.

Po prawej stronie natomiast widać młodą dziewczynę, dziecko, stojące samodzielnie, niemal tanecznie, uśmiechnięte, w czerwonej, usianej gwiazdami szacie. Przedstawia ona zbawionego, szczęśliwego człowieka pośród rajskiego świata, na który wskazuje bogate, złocone liście.

Organy

Aż do zniszczenia wiosną 1945 roku katedra posiadała organy znanych producentów (Scherer, Klais), ale po odbudowie przez prawie cztery dekady musiała zadowolić się instrumentem zainstalowanym w północnej nawie bocznej i na tylnej ścianie empory (loża cesarska), który już bardzo wcześnie okazał się niewystarczający pod względem brzmienia i techniki. Dopiero tuż przed Bożym Narodzeniem 1996 roku parafia mogła świętować inaugurację nowych organów , którego budowa została sfinansowana przez stowarzyszenie Dombau-Verein Minden.

Aby instrument szwajcarskiej firmy Kuhn, składający się z pięciu sekcji z 62 rejestrami dźwiękowymi (4388 piszczałek), był jak najbardziej smukły i elegancki, jak najbardziej smukłym i eleganckim, sekcja szwengowa, trąbki poziome (Chama-den) i duża sekcja pedałowa zostały umieszczone w wolnej przestrzeni loży cesarskiej, natomiast sekcja główna i górna oraz mała sekcja pedałowa za pomocą trzyczęściowej konstrukcji betonowej przed zachodnią ścianą, spoczywającej niejako na filarach głównego portalu.

Koncepcja brzmieniowa wynikała z pragnienia stworzenia organów wzorowanych na romantycznym, symfonicznym typie organów francuskiego pochodzenia, uwzględniających akustykę katedry.

Zadaniem organów jest poprzez swój dźwięk zwiększać blask ceremonii kościelnych i podnosić serca ku Bogu – jak stwierdza Sobór Watykański II (1962-65).

Wczesny Kościół zakazywał wszelkiej muzyki instrumentalnej, podobnie jak ma to miejsce do dziś w ortodoksyjnych kościołach wschodnich. Pierwsze organy w kościele katolickim odnotowano w 812 roku w Akwizgranie. Najstarsza wzmianka o organach w katedrze w Minden pochodzi z 1274 roku.

Szczególny widok na główne organy i katedrę w Minden umożliwia obszerny projekt muzyczny „MINDEN CATHEDRAL" stowarzyszenia Dombau-Verein Minden. Filmy są dostępne na stronie www.minden-cathedral.de oraz na platformie YouTube pod adresem www.youtube.com/@Minden Cathedral.

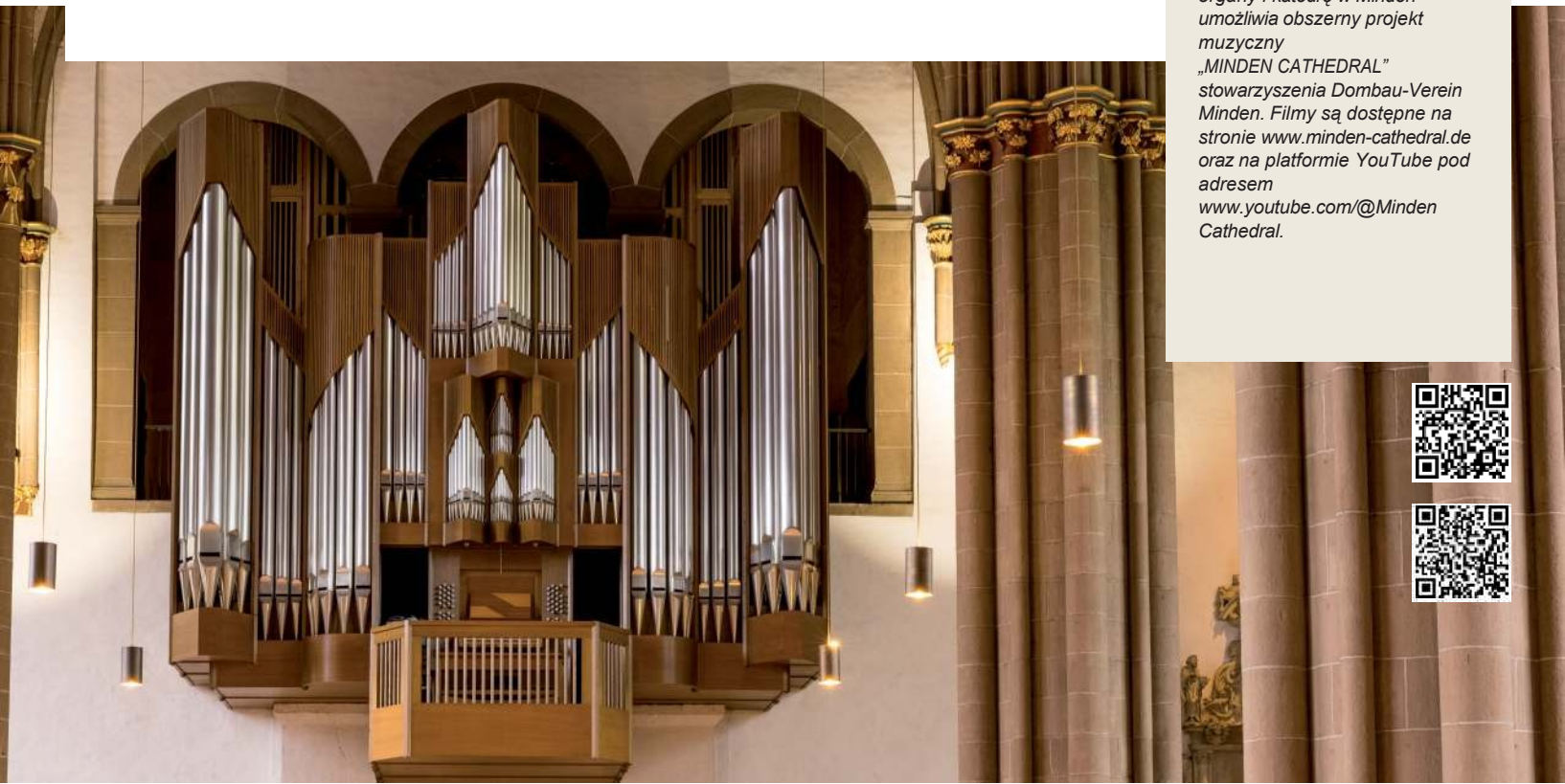

Kaplica adoracyjna

Kaplica adoracyjna w katedrze w Minden została urządzona w grudniu 2009 roku w dawnej zakrystii katedry.
Została poświęcona jako kaplica sakramentalna.
W nowym ołtarzu umieszczono relikwie błogosławionej Pauline von Mallinckrodt, założycielki „Sióstr Miłości Chrześcijańskiej", która urodziła się w Minden, oraz błogosławionego biskupa Clemensa Augusta Grafa von Galena.
Von Galen zasłynął przede wszystkim dzięki swoim publicznym wystąpieniom przeciwko „niszczeniu życia niegodnego życia" w czasach narodowego socjalizmu.

Kaplica służy jako enklawa przestrzenna dla adoracji eucharystycznej. Została stworzona, aby umożliwić modlitwę, ciszę i osobistą kontemplację – z dala od liturgicznego centrum ołtarza głównego w nawie poprzecznej katedry.
Dzięki spokojnej atmosferze kaplica ma podkreślać rzeczywistą obecność Chrystusa w hostii.
i sprzyja skupieniu podczas adoracji eucharystycznej. Atmosfera tego miejsca pasuje do reputacji katedry w Minden jako „najbardziej pobożnej katedry" w Westfalii.

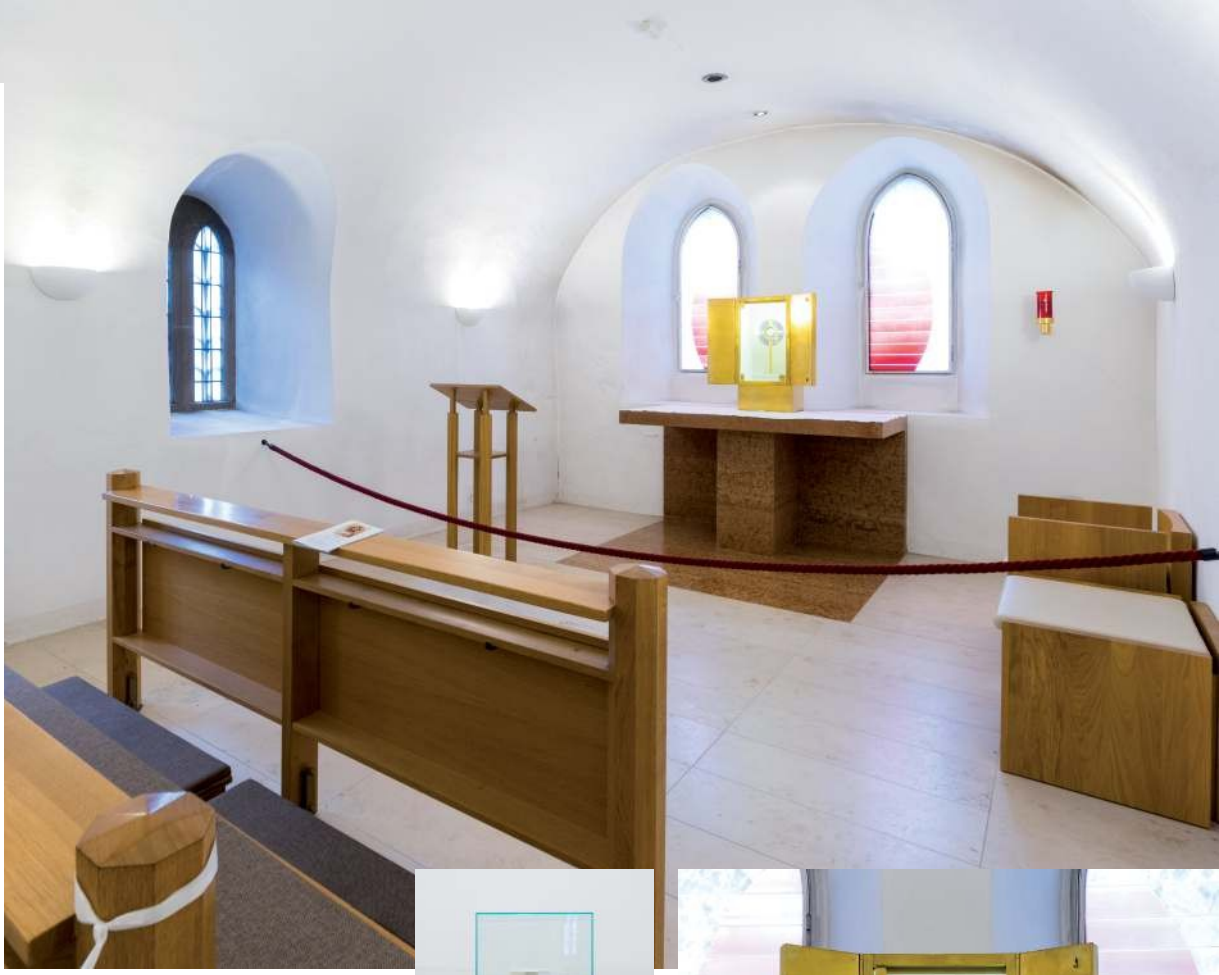

Relikwie i stela relikwiarza, w której przechowywane są relikwie znalezione w katedrze. Otwarty tabernakulum, w którym znajduje się monstrancja z hostią (po prawej).

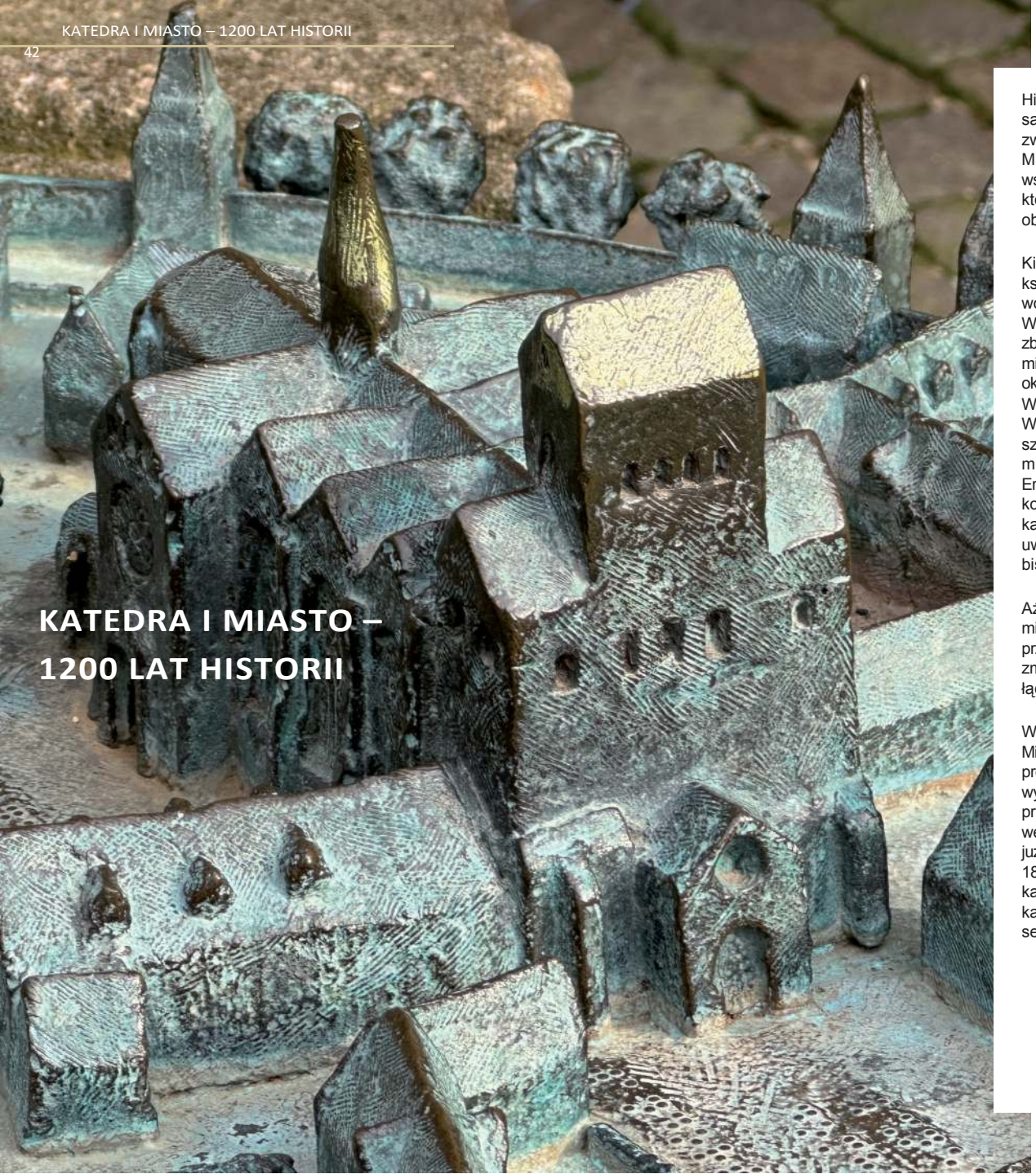

KATEDRA I MIASTO – 1200 LAT HISTORII

Historia Minden i historia katedry są ze sobą nierozerwalnie związane. W 798 roku miasto Minden po raz pierwszy wspomniane jest jako miejsce, w którym cesarz Karol Wielki rozbił obóz ze swoją armią.

Kiedy w 785 roku wraz z chrztem księcia Widu-kinda zakończyły się wojny saksońskie Karola Wielkiego, ten ostatni kazał zbudować w strategicznie ważnych miejscach kościoły misyjne, z których około 800 roku powstały biskupstwa. W Minden, gdzie przy brodzie przez Wezerę i skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych i wojskowych miała już istnieć osada rybacka, to Erkanbert, mnich z Fuldy, zbudował kościół, który później stał się katedrą. Erkanbert (Herkumbert) uważany jest za pierwszego biskupa diecezji Minden.

Aż do wojny trzydziestoletniej miasto i diecezja Minden przeżywały burzliwą, choć pełną zmian historię, w której zasiadło łącznie 60 biskupów.

W wyniku reformacji diecezja Minden stała się w większości protestancka (udział katolików wynosi obecnie około dziesięciu procent). Od czasu pokoju westfalskiego w 1648 r. nie miała już biskupa i została rozwiązana w 1821 r. Chociaż nie jest już katedrą, czyli kościołem biskupim, katolicka katedra pozostała sercem miasta.

Katedra karolińska
(803-947)

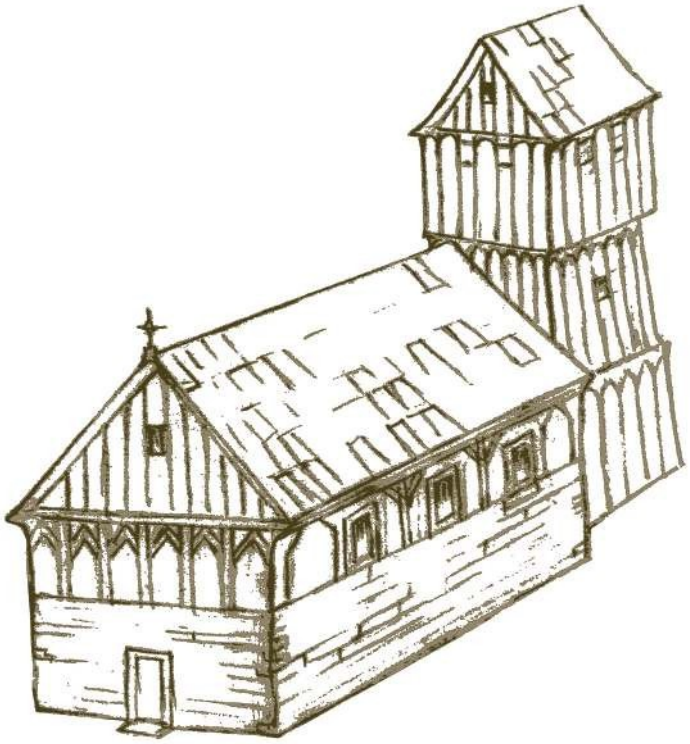

Kiedy w 799 roku papież Leon III udał się do Paderborn, aby spotkać się z królem Franków Karolem z dynastii Karolingów, zapoczątkowało to jeden z najbardziej znaczących procesów w historii.

Przy wsparciu Kościoła katolickiego charyzmatyczny Karol Wielki (748-814) zjednoczył i wyzwolił podzieloną wówczas Europę.

Europa stała się kontynentem chrześcijańskim, dzięki czemu pozytywny obraz człowieka zawarty w – pomimo wszystkich błędów późniejszej historii – mogło stać się podstawowym tematem kultury europejskiej.

Aby szerzyć wiarę, Karol założył biskupstwa.
Minden było takim miastem biskupim. Jego centrum od samego początku stanowiła katedra. Jej ołtarz wzniesiono nad zamkniętą studnią. Według tradycji było to pogańskie sanktuarium.

KRONIKA

799_Założenie diecezji Minden. Najstarsza wzmianka o osadzie pochodzi z 798 roku.

Około 800 r._Budowa kościoła misyjnego w formie drewnianej świątyni halowej.

25 grudnia 800 r._Koronacja Karola Wielkiego na cesarza w Rzymie.

803-813_Biskup Erkanbert z Fuldy kładzie podwaliny organizacyjne pod diecezję Minden, która miała istnieć do 1648 roku.

843 r. – w „traktacie z Verdun” imperium Karola Wielkiego zostaje podzielone między jego trzech wnuków, co w okresie późnego średniowiecza doprowadziło do powstania Niemiec i Francji.

Około 860 r. – Prawdopodobnie w tym czasie powstała pierwsza katedra z kamienia – katedra w Minden.

919_Wybór Henryka Ptasznika na króla wschodniofrankijskiego i powstanie dynastii Ottonów.

947_Katedra w Minden zostaje prawdopodobnie zniszczona przez pożar. Odbudowa trwała zaledwie pięć lat. W 952 roku biskup Helmward ponownie poświęcił katedrę.

Katedra ottonowska
(952-1062)

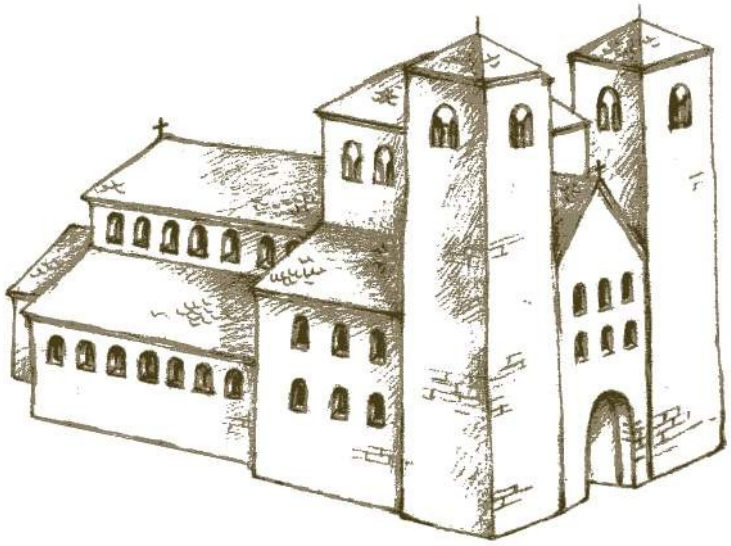

W latach, kiedy katedra była sercem Minden, miasto stało się ważnym ośrodkiem politycznym, duchowym i kulturalnym.

W tym czasie, aż do 1024 roku, na tronie niemieckiego cesarza zasiadała dynastia Ottonów, która bardziej niż kiedykolwiek wcześniej umocniła swoją władzę. opierali się na Kościele, co spowodowało wzmocnienie pozycji prawnej wielu biskupów i opatów.

Również dla biskupów z Minden oznaczało to ogromny wzrost wpływów i władzy. Uzyskali oni status prawny książąt i sprawowali jurysdykcję w mieście i diecezji.

W 977 roku Minden otrzymało prawo targowe, monetarne i celne. Był to początek rozwoju gospodarczego miasta.

KRONIKA

936-973_Cesarz Otton Wielki organizuje imperium z pomocą Kościoła („system kościelny imperium”).

952_Patronem nowo wyświęconej katedry zostaje św. Gorgoniusz.

961_Otto Wielki nadaje biskupowi Landwardowi z Minden immunitet (zwolnienie z wszelkiej obcej jurysdykcji).

około 1000 r. **–** Reforma w klasztorze w Cluny była skierowana przeciwko sekularyzacji duchowieństwa, co wkrótce podważyło również system kościoła cesarskiego.

1024_Cesarz Konrad II odwiedza Minden i świętuje tu Boże Narodzenie. W latach 1030 i 1033 cesarz ponownie odwiedza miasto.

1039-1056_Cesarz Henryk III odwiedza miasto – aż trzy razy.

1062_Katedra ottońska zostaje zniszczona przez pożar.

Katedra salicka i stauficka
(1072-1230)

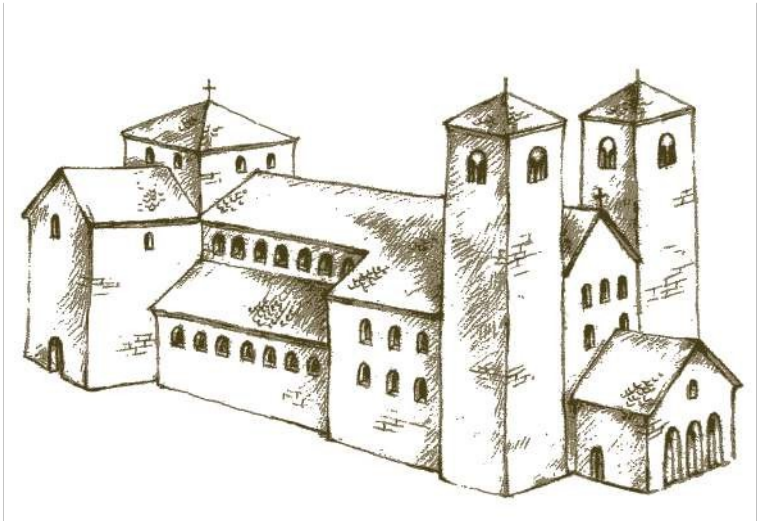

W czasach, gdy tron cesarski zajmowała dynastia Salierów, Kościół zachodni osiągnął swój rozkwit, co miało również pozytywny wpływ na życie kulturalne diecezji Minden. Niektóre z najcenniejszych dzieł sztuki – obecnie w pobliskim skarbcu katedralnym w Minden – powstały w tym okresie: krzyż z Minden, relikwiarz św. Piotra i relikwiarz ramienia św. Małgorzaty.

Życie polityczne zdominowały dwa podstawowe tematy: spór o inwestyturę, czyli średniowieczny konflikt między władzą duchowną, Kościołem, a władzą świecką, cesarzami i królami, wybuchła w związku z kwestią, czy cesarz ma prawo mianować biskupów i opatów, i na zawsze zachwiała jednością władzy duchownej i świeckiej.

Drugim tematem było masowe zjawisko krucjat: na polecenie papieża elity Europy wyruszyły w pełną przygód podróż do Ziemi Świętej. Ostatecznie krucjaty te były sankcjonowanymi przez Kościół wojnami o podłożu strategicznym, religijnym i ekonomicznym.

KRONIKA

1062_Henryk IV świętuje Zielone Świątki w Minden, podczas których wybucha pożar, który niszczy miasto i katedrę.

1071 _Biskup Eilbert poświęca odbudowaną i powiększoną katedrę.

1077_Podróż Henryka IV do Canossy i punkt kulminacyjny sporu o inwestyturę. Spór między Salijczykami a reformatorskim papiestwem o stosunek władzy duchownej do władzy świeckiej.

1095_Kazanie papieża Urbana II nawołujące do krucjaty.

1140_Kościoły św. Marii i św. Marcina w Minden zostają zbudowane z łukowatym nawą główną i poprzeczną.

1122_Konkordat z Wormacji oznacza przynajmniej częściowe rozstrzygnięcie sporu między papieżem a cesarzem.

1150_Powstaje zachodnia część katedry w obecnej formie poprzez podwyższenie środkowej części między dwiema wieżami.

Katedra w stylu romańsko-gotyckim
(1230/70-1656)

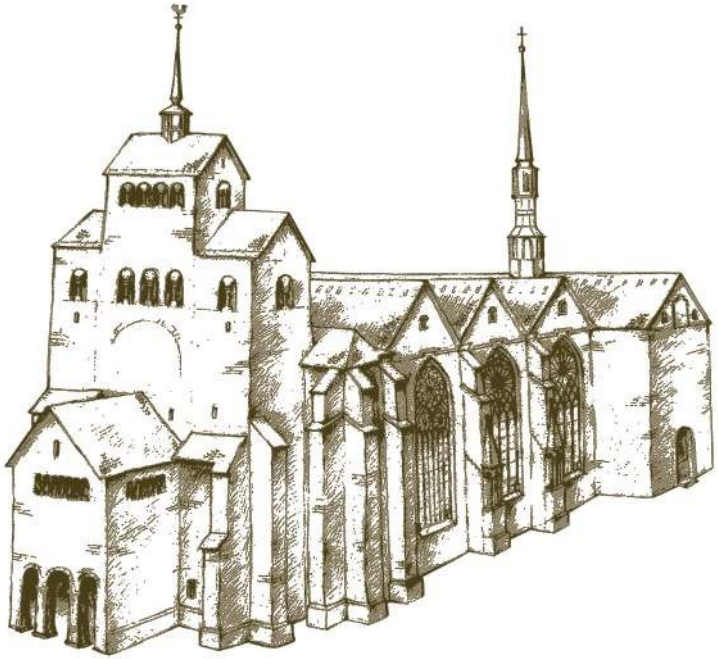

Prestiż Kościoła w XII i XIII wieku znalazło odzwierciedlenie w stylu architektonicznym gotyku.

Opracowany przez francuskich architektów styl ten sprawił, że miasta europejskie połączyły wszystkie swoje siły i w wyniku trwających często pokolenia prac budowlanych wznosiły gotyckie katedry.

Około 1230 roku w Minden rozpoczęto renowację romańskiej bazyliki, gdy stał się znany nowy styl architektoniczny. Od około 1267 roku nawa katedry w Minden została przebudowana na wczesnogotycki kościół halowy. Było to tak nowatorskie rozwiązanie, np. w zakresie projektu okien z maswerkami, że Minden stało się wzorem dla innych wczesnogotyckich kościołów w Niemczech. Do dziś katedra w Minden uważana jest za jeden z najpiękniejszych wczesnogotyckich kościołów halowych w Niemczech.

XIV i XV wiek charakteryzowały się sekularyzacją Kościoła katolickiego, w wyniku której stracił on – w Minden i w całej Europie – przynajmniej częściowo swoją wiodącą rolę kulturową; konsekwencją tego były reformacja i 30-letnia wojna religijna.

KRONIKA

1230_Rozpoczęcie budowy późnoromańskiej katedry z absydą, kwadratowym chórem i transeptem.

1250_Po wstrzymaniu budowy kontynuowano ją w nowym stylu gotyckim.

1270-1290_Budowa wczesnogotyckiej nawy katedry.

1350-1370_Zastąpiono romańskie zakończenie chóru wysokogotycką, ośmiokątną konstrukcją, pozostawiając jednak romańską część zachodnią, prawdopodobnie ze względów ekonomicznych.

1484_W Minden szaleje wyniszczająca epidemia dżumy – z ówczesnego punktu widzenia jest to kara boska za upadek moralny Kościoła.

1517_Ogłoszenie tez Lutra wywołuje reformację, a iskra nowego myślenia po dwunastu latach dociera również do Minden.

1618-1648_Wojna trzydziestoletnia.

1634_Protestanccy Szwedzi podbijają miasto.

1648_W pokoju westfalskim w Münster i Osnabrück biskupstwo Minden przechodzi w ręce Prus. Ostatni biskup opuszcza Minden, a diecezja jest nadal zarządzana przez wielowyznaniową kapitułę katedralną.

Barokowa katedra
(1648/70-1945)

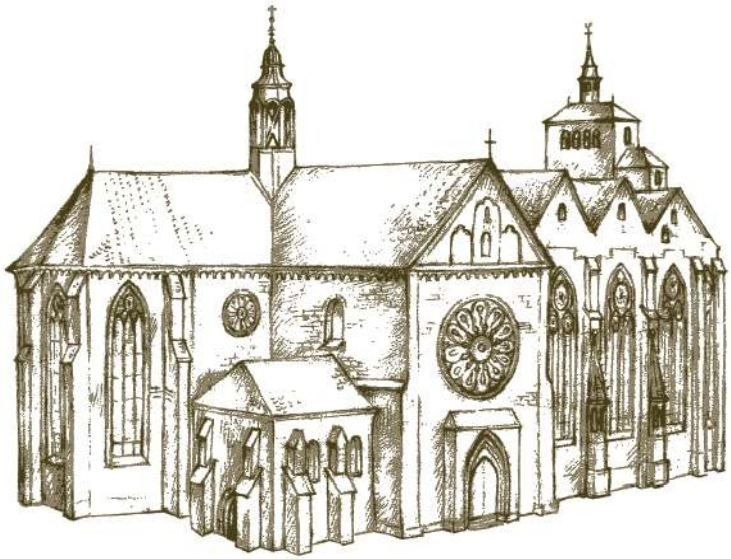

Podobnie jak w przypadku gotyckich katedr średniowiecza, Kościołowi katolickiemu udało się w okresie baroku...
Po raz kolejny podjęto próbę stworzenia ogólnoeuropejskiego stylu architektonicznego: w XVI i XVII wieku w południowych Niemczech powstały piękne barokowe kościoły, a w protestanckiej północnej części kraju styl ten został przynajmniej częściowo zaadaptowany.

Podczas gdy kościoły nadal spierały się o „czystą" wiarę, w XVIII wieku rozprzestrzeniła się filozofia oświecenia. Siła rozumu umożliwiła rozwój nauki i rewolucję przemysłową w XIX wieku. Doprowadziła ona jednak również do dramatycznego odchodzenia od kościoła i sekularyzacji społeczeństwa, co przygotowało grunt pod masowe ideologie XX wieku: komunizm i narodowy socjalizm.

KRONIKA

1648_Mimo że Minden stało się miastem ewangelickim, kapituła katedralna nie została rozwiązana w ramach pokoju westfalskiego. Składała się ona z kanoników katolickich i ewangelickich.

1656_Romano-gotycki ołtarz w Minden – zwany „Złotą Tablicą" – zostaje zastąpiony ołtarzem barokowym, który do czasu zniszczenia w 1945 r. stanowił zamknięcie chóru.

1806_W ramach wojen napoleońskich Francuzi zajmują miasto. Kościół św. Szymona zostaje szpitalem, a kościoły św. Maurycego i św. Jana magazynami.

1810_Zniesienie kapituły katedralnej.

1821_Papież Pius VII włącza dawne biskupstwo Minden do diecezji Paderborn.
Tron biskupi zostaje usunięty z katedry. Diecezja Minden zostaje rozwiązana.

1847_Otwarcie linii kolejowej Kolonia-Minden. Połączenie komunikacyjne powoduje industrializację okolic.

13 maja 1859 r. – papież Pius IX podnosi katedrę w Minden do rangi kościoła proboszczowskiego.

1892-1896_Budowa pomnika cesarza Wilhelma przy Porta Westfalica.

1939-1945_II wojna światowa. Zniszczenie znacznej części miasta i katedry przez wojska alianckie tuż przed końcem wojny.

Zniszczenie i odbudowa
(1945–1957)

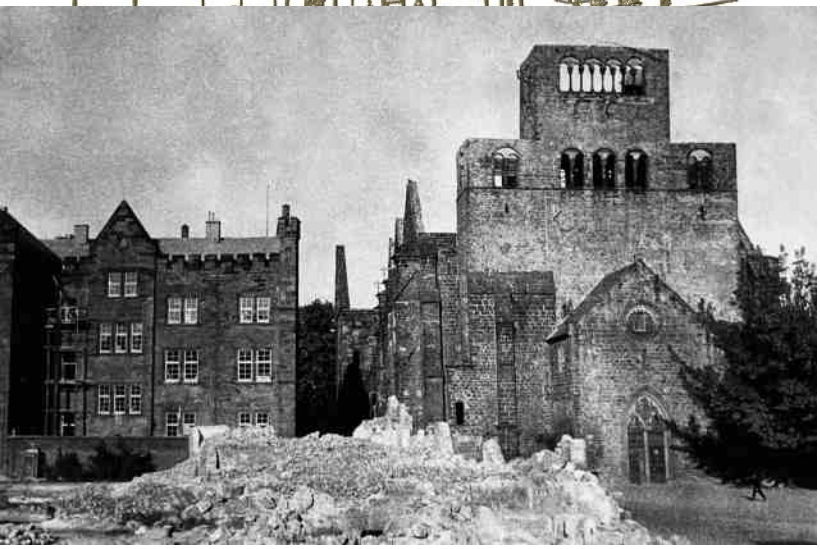

Już w grudniu 1944 r. siły alianckie przeprowadziły wielki nalot bombowy na Min-den, powodując ogromne zniszczenia. 28 marca 1945 r. nastąpił ostatni nalot bombowy, który początkowo miał być skierowany przeciwko skrzyżowaniu dróg wodnych. Następnie bomby spadły głównie na dolną część starego miasta. Historyczny ratusz i katedra zostały prawie całkowicie zniszczone. W obliczu tych zniszczeń trudno było uwierzyć w nowy początek.

Jednak już wkrótce konieczne stało się szybkie rozpoczęcie odbudowy. . W ten sposób z ruin powstał przede wszystkim ratusz i katedra. Już w 1957 roku prace zakończyły się ponownym poświęceniem katedry.

„Nowa" katedra została zaprojektowana jako replika wczesnogotyckiego kościoła halowego z lat 1270/1290, przy czym berliński architekt Werner March, który w tym czasie mieszkał w Minden, wprowadził liczne poprawki stylistyczne.

KRONIKA

28 marca 1945 r. – Szczególnie intensywny nalot bombowy na centrum Minden, zaledwie pięć dni przed dotarciem wojsk alianckich do miasta, doprowadza do zniszczenia katedry, historycznego ratusza i wielu innych budynków.

1946_Powstaje stowarzyszenie Dombau-Verein Minden jako ponadwyznaniowa organizacja wspierająca, której zadaniem jest finansowe wsparcie odbudowy katedry. Do dziś stowarzyszenie Dombau-Verein działa pod hasłem „Katedra i skarbiec katedralny w Minden – zachować. Kształtować. Promować".

1948_Z odzyskanego brązu ze zniszczonych dzwonów odlewano pięć nowych dzwonów.

1950_Uroczystość zakończenia budowy odrestaurowanej zachodniej części katedry i poświęcenie dzwonów.

1953_Uroczystość zawieszenia wieńca odbudowanej nawy głównej.

1954_Odkrycie cennych fresków z XIII wieku na przednim prawym filarze skrzyżowania naw. Już w 1939 roku odsłonięto górną część fresku.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Werner March

Po bombardowaniu w marcu 1945 r. Minden było tylko polem gruzowisk. Zniszczono również historyczny ratusz przy rynku i ponad tysiącletnią katedrę. Po zakończeniu II wojny światowej miasto stało się strefą okupacyjną Wielkiej Brytanii.

Chęć odbudowy miasta Minden dotyczyła przede wszystkim ratusza i katedry. W tym czasie w Minden mieszkał człowiek, który pod rządami Adolfa Hitlera był jednym z najważniejszych architektów obok Alberta Speera: urodzony w 1894 roku Werner March. Jego najbardziej znanym dziełem jest stadion olimpijski w Berlinie.

W 1925 roku March rozpoczął samodzielną działalność jako architekt. Jednym z jego pierwszych wielkich sukcesów był nagrodzony projekt konkursowy „Niemieckiego Forum Sportowego", który od 1927 roku w wielu poszczególnych etapach budowy.

Od 1933 roku Niemieckie Forum Sportowe zostało włączone do koncepcji Reichssportfeld wraz ze stadionem olimpijskim, nad którą Werner March współpracował z Albertem Speerem. March zaprojektował również berlińską wioskę olimpijską oraz rezydencje dla wysokich przywódców narodowych socjalistów. W 1933 roku zaprojektował posiadłość Carinhall dla Hermanna Göringa w Schorfheide na północ od Berlina.

1 maja 1933 r. wstąpił do NSDAP i został członkiem komitetu organizacyjnego Igrzysk Olimpijskich w Berlinie w 1936 r. W roku olimpijskim 1936 Adolf Hitler nadał Marchowi tytuł profesora i mianował go członkiem Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie i Monachium.

Po wojnie Werner March mieszkał i pracował najpierw w Minden. Jego dom i pracownia w Berlinie zostały zniszczone. Kierował odbudową katedry w Minden. i historycznego ratusza w Minden. Zaangażował się w przywrócenie katedrze, której wnętrze zostało ostatnio urządzone w stylu barokowym, jej pierwotnego wczesnogotyckiego wyglądu. Pod koniec swojej działalności w mieście nad Wezerą March miał popaść w konflikt z władzami miejskimi.

W 1973 roku miasto Minden przyznało mu honorowy pierścień. March zmarł w 1976 roku w Berlinie-Dahlem.

Werner March

1957_Montaż okien zaprojektowanych przez profesora Vinzenza Piepera i profesora Antona Wendlinga.

29 czerwca 1957 r._W święto Piotra i Pawła katedra została ponownie poświęcona przez ówczesnego arcybiskupa dr. Lorenza Jaegera.

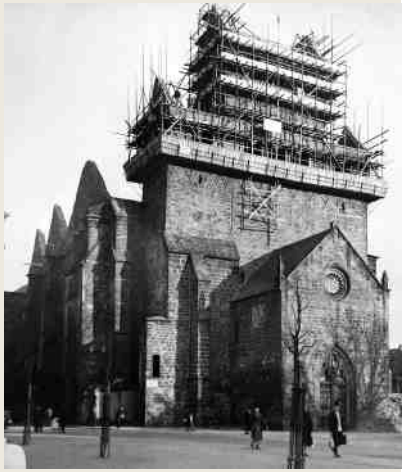

Katedra
(1957-dzisiaj)

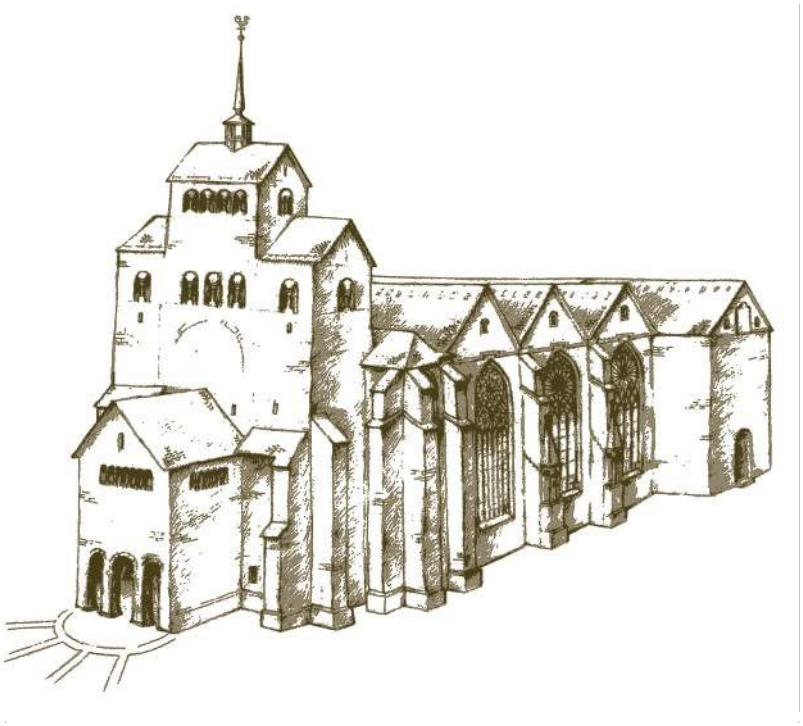

Obudowa katedry nie zakończyła się wraz z jej poświęceniem w 1957 r.
Aż do lat 90. XX wieku trzeba było zadowolić się prowizorycznym dzwonem i organami niskiej jakości.

Ponadto z powodu braku funduszy zrezygnowano z budowy wieży krzyżowej, która od 1270 do 1945 roku stanowiła charakterystyczny element katedry i miasta.
Pod koniec 2011 roku spełniło się długo oczekiwane marzenie gminy o nowej gotyckiej wieży skrzyżowania naw.

CHRONIKA

1962-1965_Sobór Watykański II wprowadza nowe zasady dotyczące liturgii mszy świętej.

1972_Przebudowa prezbiterium zgodnie z wytycznymi Soboru Watykańskiego II: ołtarz został przeniesiony do nawy poprzecznej, dzięki czemu podczas odprawiania mszy kapłan znajduje się bliżej wiernych i jest zwrócony twarzą do nich.

1987_Rozpoczęcie trwającej dziesięć lat renowacji zewnętrznej katedry.

1994_W zachodniej części katedry zawieszono osiem nowych dzwonów.

1994_Przebudowa siedziska kapłana z ozdobną kratą w prezbiterium i utworzenie kościoła roboczego w chórze.

1996_Instalacja nowych organów firmy Kuhn ze Szwajcarii z 62 rejestrami przed tzw. lożą cesarską.

2002_W chórze głównym umieszczono replikę Złotej Tablicy.

2009_Poświęcenie kaplicy modlitewnej w starej zakrystii.

2011_Wzniesienie nowej wieży skrzyżowania naw z pięcioma dodatkowymi dzwonami. Dzięki łącznie 13 dzwonom katedra w Minden posiada najbogatszy zespół dzwonów w Nadrenii Północnej-Westfalii.

2025_Przebudowa chóru z nowymi ławkami chóralnymi, podstawa Złotego Stołu z granitu z relikwiarzem św.
Została ona umieszczona w nowej kaplicy poświęconej św.

Wieża na skrzyżowaniu naw

Było to ogromne wyzwanie zarówno dla inżynierów, jak i pracowników budowlanych. Projekt „Wieża skrzyżowania naw z dzwonami", którego realizacja rozpoczęła się we wrześniu 2011 roku w więźbie dachowej katedry w Minden, nie miał sobie równych w Niemczech. Minęło prawie sześćdziesiąt lat od ponownego poświęcenia katedry, zanim spełniło się marzenie wspólnoty katedralnej i katedra została ponownie uzupełniona o wieżę skrzyżowania naw.

Za odbudowę wieży krzyżowej odpowiedzialny był kraj związkowy Nadrenia Północna-Westfalia. Kraj ten sprawuje patronat nad katedrą i tym samym jest odpowiedzialny za jej utrzymanie, ale także za projekty takie jak ta szczególna inwestycja budowlana. Wieża ta, znajdująca się nad kopułą w miejscu przecięcia nawy głównej i transeptu katedry, była przez wieki integralną częścią potężnego budynku kościoła, aż do momentu zniszczenia katedry w marcu 1945 roku przez alianckie bombowce.

Wieża wystaje ponad kalenicę dachu na wysokość 24 metrów i jest tak samo wysoka jak wieżyczka dachowa zachodniej części budynku. Cała stalowa konstrukcja wraz z miedzianą okładziną i pięcioma dzwonami waży prawie 110 ton.

W gąszczu podpór konstrukcji dachowej robotnicy budowlani musieli zamontować podkonstrukcję wieży krzyżowej na bardzo ograniczonej przestrzeni. Specjaliści budowlani wielokrotnie obliczali, jaka jest nośność ścian i filarów katedry, jaki wpływ ma kołysanie dzwonów i w jaki sposób można umieścić w wieży potężną stalową konstrukcję, która została umieszczona w czterech miejscach na łożyskach mostowych. Było to mistrzowskie osiągnięcie wszystkich zaangażowanych osób.

Po zamontowaniu podkonstrukcji z czterema nogami w najtrudniejszych warunkach, najpierw zamontowano krzyżową wannę ochronną, która w razie pożaru ma zatrzymywać spadające elementy, chroniąc w ten sposób budowę katedry. Dzięki temu można było zapobiec katastrofie, jaka miała miejsce w kwietniu 2019 roku w Paryżu, kiedy to XIX-wieczna wieża katedry Notre-Dame zawaliła się podczas wielkiego pożaru na nawę dziewięciowiecznej świątyni, niemal całkowicie ją niszcząc.

Pod koniec 2011 roku ukończono budowę wieży skrzyżowania naw i poświęcono pięć dzwonów, które w niej biją.

Dzwony

Wraz z dużą częścią substancji budowlanej katedry w Minden zniszczone zostało również średniowieczne dzwonienie z XIII i XIV wieku, składający się z dziesięciu dzwonów i uważany za jeden z najpiękniejszych niemieckich zestawów dzwonów, uległ zniszczeniu w wyniku bombardowań podczas II wojny światowej.

Po odbudowie katedra otrzymała najpierw tymczasowy zestaw pięciu dzwonów. Od 1994 roku osiem nowych dzwonów, równoważnych średniowiecznemu zestawowi, wyprodukowanych przez odlewnię dzwonów Mark w Brockscheid, zostały poświęcone i zawieszone w zachodniej części katedry.

Najcięższy dzwon o wadze 5,5 tony otrzymał nazwę „Pokój Chrystusa", pozostałe nazwano „Maria", „Piotr", „Gorgonius", „Magdalena", „Herkumbert", „Franziskus" i „Pauline" (od Mallinck- rodt). Współcześni artyści ozdobili dzwony płaskorzeźbami i inskrypcjami.

Po odbudowie wieży krzyżowej w 2011 roku poświęcono pięć kolejnych dzwonów i umieszczono je w wieży. Zostały one również wyprodukowane przez firmę Mark i noszą imiona świętych i błogosławionych z ostatnich czasów:
„Rupert Mayer" (1876-1945),
„Maria Faustyna Kowalska" (1905-1938),
„Nikolaus Groß" (1898-1945),
„Adolf Kolping" (1813-1865) i
„Edith Stein" (1891-1942).

Wraz z ośmioma dzwonami w zachodniej części budowli katedra w Minden posiada obecnie 13 dzwonów, co czyni ją największym zespołem dzwonów w Nadrenii Północnej-Westfalii.

Krzyż kościelny nad miastem

Kiedy około 800 roku n.e. Minden rozrosło się i katedra nie była już w stanie pomieścić wszystkich wiernych, duchowni katedralni zainicjowali budowę kolejnych kościołów.
W szczególności w ciągu dwóch stuleci od 1000 do 1200 n.e. planiści miasta – w średniowieczu byli to biskupi – zrealizowali pomysł budowy kolejnych kościołów w taki sposób, aby tworzyły one krzyż.

W środku „krzyża kościelnego" stała i stoi katedra – symbolizowana przez krzyż Minden. Od katedry **[1]** rozchodziły się wszystkie inne budowle kościelne.

• Zachodnią belkę krzyża tworzy kościół św. Marcina **[2]** , którą biskup Sigebert w 1029 roku.

• Wschodnia belka krzyża wskazuje na kościół św. Jana, **[3]** zbudowany w latach 1185–1206 przez biskupa Thietmara.

• Północna belka krzyża wskazuje na kościół św. Marii **[4]**. W XII wieku był on siedzibą benedyktynek.

• Południowa belka krzyża wskazuje kościół św. Szymona **[5]**, który został założony w 1207 roku przez dziekana katedralnego pochodzącego z Trewiru i poświęcony św. Simeonowi, który zginął śmiercią męczeńską w Trewirze.

Katedra jest bez wątpienia sercem miasta Minden i budynkiem o największym znaczeniu historyczno-artystycznym. Warto jednak wybrać się na zwiedzanie. Również inne kościoły w Minden są otwarte w godzinach szczytu.

Klasztor i kościół św. Maurycego

W 1042 roku św. biskup Bruno von Waldeck (Bruno von Minden) z rodu von Merseburg założył klasztor benedyktynów św. Maurycego na wyspie na rzece Wezerze (mniej więcej na wysokości dzisiejszej stacji kolejowej w Minden), aby zabezpieczyć brodę przez rzekę. Była to jedna z najwcześniejszych osad na prawym brzegu Wezery i służyła jako zalążek dzisiejszej dzielnicy
„Rechtes Weserufer". W tym czasie klasztor odpowiadał również za obsługę promu na Wezerze.

Bruno został wcześniej wyświęcony na kapłana przez biskupa Godeharda z Hildesheim. Był kanonikiem w Magdeburgu, kapelanem Konrada II i otrzymał święcenia biskupie w 1037 roku przed bramami Mediolanu od arcybiskupa Kolonii Hermanna II, do którego prowincji kościelnej należała wówczas diecezja Minden.

Od około 1353 roku mnisi wydobywali glinę na terenie klasztoru do produkcji cegieł – jedno z najwcześniejszych świadectw miejskiej produkcji cegieł w regionie. Ponieważ pierwotna lokalizacja była niebezpieczna z powodu powodzi i najazdów, zwłaszcza księcia Schaumburga, w 1434 r. klasztor przeniesiono na wyżej położony teren należący do biskupa, tuż obok kościoła św. Simeonisa. Kościół św. Simeonisa został założony w 1214 roku jako filia kościoła św. Marcina. Świątynia pełniła czasami funkcję zarówno kościoła parafialnego, jak i klasztornego.

Od 1464 roku w tym miejscu powstał samodzielny kościół klasztorny: kościół św. Maurycego został poświęcony w 1475 roku, a rok później w uroczystej procesji przeniesiono do niego szczątki biskupa Bruno.

W latach 1450–1520 klasztor św. Maurycego przeżył fazę reform i duchowego ożywienia dzięki przystąpieniu do kongregacji bursfeldzkiej. Mimo to klasztor i kościół były wielokrotnie zagrożone podczas reformacji: około 1529 r. mnisi uciekli do Rinteln, później powrócili, ale w 1572 roku musieli ponownie opuścić klasztor. W 1697 roku klasztor został przeniesiony do klasztoru benedyktynów w Huysburgu koło Halberstadt, pozostał znany jako priorat i istniał do ostatecznego rozwiązania w 1810 roku na mocy dekretu króla Jérôme'a.

Po zniesieniu kościół został zbezczeszczony. Przez około 140 lat służył jako stajnia, szpital wojskowy lub magazyn dla żołnierzy.

Pod koniec II wojny światowej katedra w Minden legła w gruzach. Gmina katolicka, wzmocniona przez powracających do domu i wysiedlonych, początkowo korzystała z kościoła św. Symeona. Ze względu na brak miejsca w 1950 r. państwo wydzierżawiło dawną kościół klasztorny gminie katedralnej. Od 1950 roku odbywały się tam regularne nabożeństwa katolickie. W 1958 roku kościół św. Maurycego został podniesiony do rangi wikariatu parafialnego, a w 1967 roku został sprzedany parafii katedralnej.

Kościół katolicki św. Maurycego wraz z kościołem ewangelickim Kościół św. Simeona to niemal jedyny w swoim rodzaju podwójny kompleks kościelny. Dzwony kościoła św. Simeona biją również na nabożeństwa w kościele św. Mauritiusa. Kościół św. Simeona, jako jedyny kościół parafialny przejęty przez klasztor, około 500 lat później udziela gościny katolikom.

Kościół ma dwie nawy i długi chór, a jego romańsko-gotycka architektura przypomina klasztor w Minden z około 1475 roku.

Cały teren skupia się wokół placu Pauline-von-Mal-linckrodt-Platz – nazwanego na cześć założycielki „Sióstr Miłości Chrześcijańskiej", która urodziła się w Minden i została beatyfikowana w 1985 roku.
Od 2018 roku w krużganku kościoła znajduje się kolumbarium przeznaczone do przechowywania urn z prochami zmarłych.

Od 2025 roku kościół św. Maurycego jest używany przez grecką wspólnotę prawosławną.

Skarbiec katedralny w Minden

Odkryj skarby sztuki chrześcijańskiej z jedenastu stuleci – tak brzmi tytuł wystawy w skarbcu katedralnym w Minden, którą można oglądać pod adresem Kleiner Domhof 24.
Od 2017 roku na powierzchni około 450 metrów kwadratowych prezentowane są eksponaty, które renomowani historycy sztuki określają jako jedną z najważniejszych kolekcji sztuki sakralnej w Niemczech. Już od połowy XVII wieku udokumentowana jest większość skarbów katedralnych w Minden.

Dzięki współpracy z dwiema renomowanymi architektkami muzealnymi udało się znaleźć projektantki, które nadały skarbowi katedralnemu w Minden szczególny charakter architektoniczny. W ten sposób, zaledwie kilka metrów od ponad tysiącletniej katedry, powstał nowoczesny, trzypiętrowy budynek, który wzbudza ciekawość tym, co kryje się w środku
.

Trzy duże okna na pierwszym piętrze wystawy
oferują widok na mały dziedziniec katedralny z ratuszem z lat 70. XX wieku i potężną budowlą kościoła. Ponadto szerokie otwory zapewniają widoczność między eksponatem a miejscem jego znalezienia, jak na przykład miniaturowy kielich z pateną z

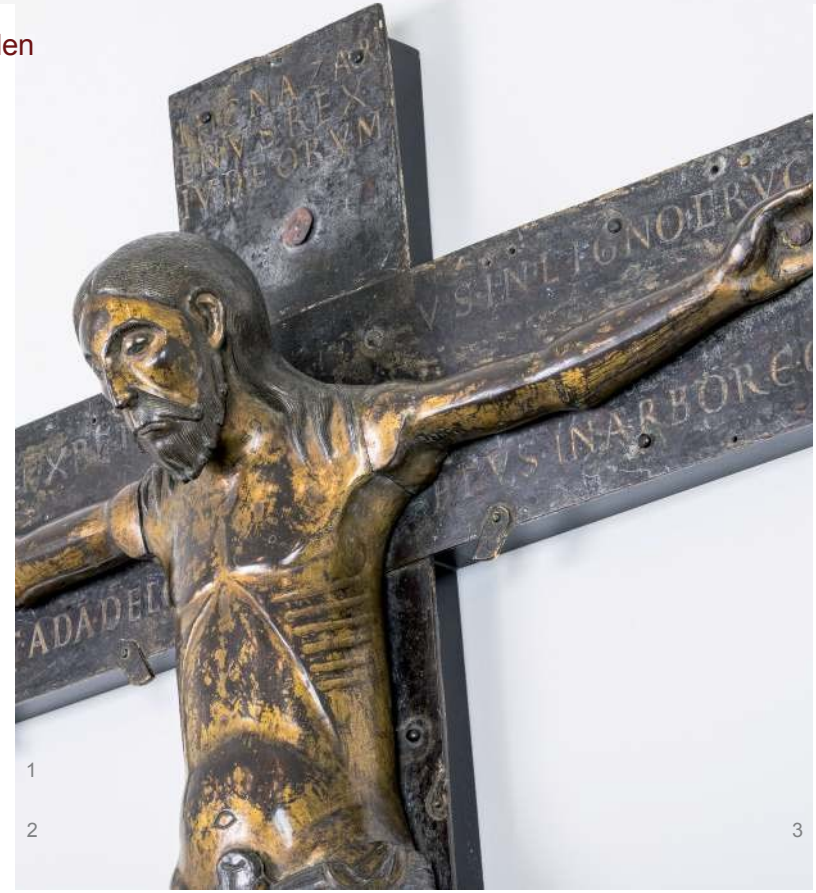

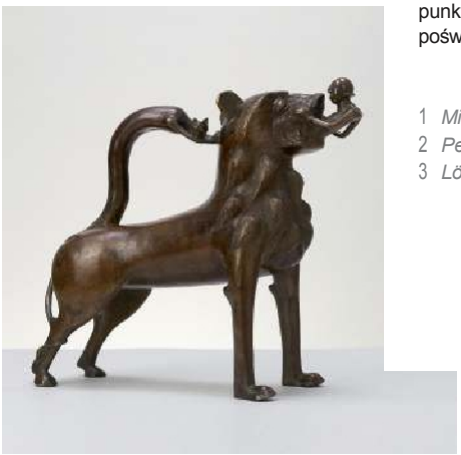

XI wieku, które zostały odkryte podczas wykopalisk w grobie biskupim w katedrze.

Jednocześnie okna w jasnej aluminiowej fasadzie
widok z dziedzińca katedralnego do wnętrza skarbca
na lśniącą złotem tronującą Madonnę z Dzieciątkiem z
XIII wiek. A kto przyjrzy się dokładniej, dostrzeże również słynny krzyż z Minden, który powstał około 1120 roku w warsztacie sztukierniczym mnicha Rogerusa w klasztorze Helmarshausen niedaleko Bad Karlshafen. Wierni i miłośnicy historii sztuki z całego świata przyjeżdżają do Minden, aby obejrzeć ten brązowy krucyfiks.

Podczas gdy w nawie poprzecznej katedry w Min-den znajduje się kopia tego romańskiego krzyża, oryginałowi w skarbcu katedralnym poświęcono osobną „przestrzeń w przestrzeni". Patrząc na Chrystusa, zwiedzający mają możliwość skupienia się na sobie. Patrzą na Jezusa, który jest przedstawiony jako zwycięzca nad złem, symbolizowanym przez smoka. W ten sposób krucyfiks, najsłynniejszy obiekt kolekcji, stanowi centralny punkt tej części wystawy, poświęconej znaczeniu relikwii.

1 *Mindener Kreuz*
2 *Petrischrein*
3 *Löwenaquamanile*

quien i relikwiarzy, a także krzyży i kultu maryjnego. Wybór eksponatów do nowo zaprojektowanego skarbu katedralnego został dokonany we współpracy z międzynarodowymi historykami sztuki, którzy 14 klejnotów zostało ocenionych jako „wybitne". Historycy sztuki są przekonani, że odpowiednio zaprezentowany skarb katedralny w Minden dorówna skarbcom katedralnym w Halberstadt lub kościołowi św. Serwacego w Quedlinburgu, wpisanym na listę światowego dziedzictwa kulturowego.

.

Parafia katedralna w Minden jako inwestorem oraz ponadwyznaniowe

(5)

finansujący projekt, zastosowały się do tej rekomendacji przy realizacji nowej skarbca.

W ten sposób wystawa w pierwszej głównej części koncentruje się na tych cennych przedmiotach i zapewnia im niezbędną przestrzeń, aby goście mogli w pełni je podziwiać. Decyzja, która w urzeka gości. W centrum znajduje się relikwiarz św. Piotra z XI wieku oraz akumulator w kształcie lwa, który Henryk Lwie Pasmo przywiózł w 1168 roku z okazji swojego ślubu z Matyldą z Anglii do katedry w Minden jako prezent dla biskupa.

Szczególne miejsce zajmują tu między innymi

4

5

6

7

Szklanka św. Jadwigi z XII wieku, pochodząca z Fatimy, wyprodukowana w Syrii lub Egipcie. Z tej szklanki miała pić św. Jadwiga, patronka Polski i Śląska, która opiekowała się ubogimi i około 1200 roku ufundowała klasztory i kościoły.

Szczególne znaczenie w tej części wystawy ma również „mówiący relikwiarz", relikwiarz ramienia św. Małgorzaty, który ze względu na swój kształt nawiązuje do rodzaju relikwii i jest wspomniany już w dokumencie z 1071 roku . Tak zwane „płyty Staufów" z początku XIII wieku były prawdopodobnie częścią tronu lub pulpitu. Te unikalne rzeźbione elementy szafki z drewna dębowego przedstawiają figurę sceny walki, wzory kwiatowe i ornamenty wstęgowe.

Na drugim piętrze – wzorowanym na zakrystii – zwiedzający najpierw natrafiają na krzyż procesyjny z XVI wieku, na którym znajduje się rzymska kamea z I wieku

4 *Madonna na tronie*
5 *Szklanka św. Jadwigi*
6 *Mszał Mszał z Minden*
7 *Popiersie św. Piotra*
8 *Monstrancja słoneczna*

z wizerunkiem cesarza Nerona. Kielichy i pateny z XIV do XVIII wieku pokazują kunsztowne dzieła warsztatów, w których zostały wykonane. Kielich należy do najstarszych i najważniejszych przedmiotów używanych podczas Eucharystii. Niektóre z tych naczyń są nadal używane przez księży parafii katedralnej podczas nabożeństw w szczególne święta kościelne.

W pomieszczeniu tym znajdują się również dwa krzyże kaselowe z końca XV wieku.
Krzyże te zdobią szczególnie imponujące postacie wykonane techniką haftu wypukłego. Były one przyszyte z tyłu szaty kapłańskiej, a ich wizerunki opowiadały między innymi o ukrzyżowaniu Chrystusa.

800 Karola Wielkiego
po chrystianizacji
Saksonii, było siedzibą biskupstwa do 1648 roku. Liczne pożary i grabieże w średniowieczu oraz niemal całkowite zniszczenie katedry w wyniku bombardowania pod koniec

Wydarzenia II wojny światowej spowodowały, że w dawnym mieście biskupim nie pozostały praktycznie żadne insygnia biskupie. Zmieniło się to dzięki darowiźnie biskupa pomocniczego Paderborn, dr Paula Nordhuesa.

9
10

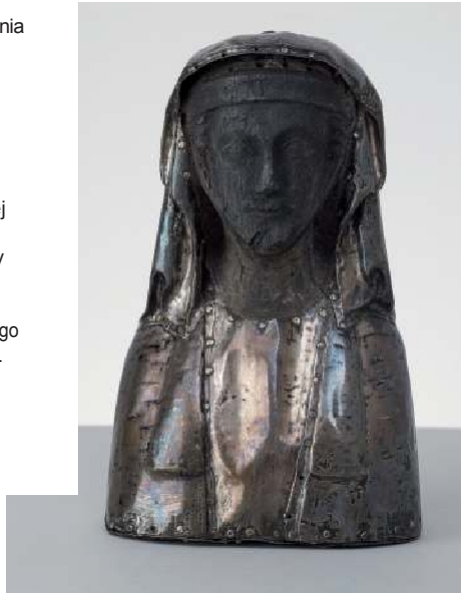

11

XII

9 *Relikwiarzowa statua św. Wawrzyńca*
10 *Popiersie Magdaleny*
11 *Okładka ewangelisty Kość słoniowa*
12 *Relikwiarz ramienia św. Małgorzaty*

w 1990 roku, który był ściśle związany z parafią katedralną i przekazał jej swoje insygnia. W specjalnej części ekspozycji skarbca katedralnego w Minden można obejrzeć część wyposażenia biskupiego, w tym pastorał, krzyż piersiowy, pierścień biskupi oraz pierścień soborowy, który papież Paweł VI podarował w 1965 roku, pod koniec Soboru Watykańskiego II, biskupowi pomocniczemu Nordhuesowi, który był uczestnikiem soboru.

Mroczny okres II wojny światowej ożywa w zaciemnionej sali zamykającej wystawę. Prezentowane są tu przedmioty, które przetrwały pożar katedry, w której podczas wojny przechowywano skarby katedralne, po bombardowaniu w marcu 1945 roku, ale uległy poważnym zniszczeniom. Należą do nich okładka książki z XV wieku z tabliczką z kości słoniowej z okresu karolińskiego (ok. 860 r.) oraz ewangeliarz z pergaminu z IX wieku.

Skarbiec katedralny w Minden z biurem
pielgrzymkowym Sigwardsweg Kleiner Domhof 24 |
32423 Minden Godziny otwarcia:
Od wtorku do niedzieli, od 10:00 do 12:30 i od 14:00 do 16:30.
Informacje i rezerwacja wycieczek z przewodnikiem:
Telefon: (05 71) 9 41 99-000
E-mail:besucherservice@domschatz-minden.de
www.domschatz-minden.de

Skarbiec katedralny w Minden jest przystosowany dla osób nie

Dostępna w Apple Store i w Google Play Store

„Sum quod eram, nec eram quod sum"
[„Jestem tym, kim byłem, ale nie byłem tym, kim jestem" | Biskup Sigward]

Pielgrzymka szlakiem Sigwarda

Od 2009 roku turystyczny i duchowy szlak pielgrzymkowy „Sigwardsweg". Nazwany na cześć biskupa Minden Sigwarda von Minden, szlak prowadzi w dziesięciu etapach przez około 170 kilometrów przez tereny dawnego biskupstwa Minden w regionie Minden i Schaumburg.

Od ucznia katedralnego do biskupa i doradcy cesarza. Tak można w skrócie podsumować życie biskupa Sigwarda. Był on 25. biskupem Minden i sprawował swoją funkcję w latach 1120–1140.

Sigward pochodził z wysokiej saksońskiej szlachty. Jego rodzina była spokrewniona z hrabiami von Schaumburg-Holstein i posiadała ziemie na zachód od Minden, między rzekami Wezerą i Leine. Do posiadłości należała również przednia strażnica Idensen w przedgórzu Deister na południe od jeziora Steinhuder Meer.

Sigwardsweg nie jest historycznie przekazanym szlakiem podróży biskupa. Nie wiadomo, jaką dokładnie trasą podążał do swojej letniej rezydencji w Idensen. Istnieją jednak pewne przypuszczenia: prawdopodobnie połączył podróż do Idensen i z powrotem z wizytą w gminach i u wpływowych osobistości diecezji. Wybór trasy podróży zależał zapewne od warunków pogodowych.

Dzisiejsza trasa pielgrzymkowa przebiega wzdłuż najważniejszych zabytków regionu. Istnieją dwa szczególne miejsca, które można osiągnąć jako cele. Oba miejsca są połączone myślami i dziełami biskupa Sigwarda, który miał decydujące znaczenie dla ówczesnej diecezji Minden. Mieszkał i pracował w dawnej siedzibie biskupiej w Minden. Katedra w Minden stanowi idealny punkt wyjścia dla tej trasy pielgrzymkowej. W małej miejscowości Idensen, położonej u bram Hanoweru, biskup Sigward zbudował w 1134 roku kościół własny i grobowy, który ozdobił najcenniejszymi średniowiecznymi freskami, jakie można dziś znaleźć w Europie Środkowej.

Szlak Sigwardsweg można pokonać jako trasę okrężną. Alternatywnie można podzielić go na trasę południową o długości około 78 kilometrów (Minden – Bückeburg – Porta Westfalica – Bad Nenndorf – Idensen) i trasę północną o długości około 90 kilometrów (Idensen – Loccum – Stolzenau – Petershagen – Minden).
Trasa północna przebiega głównie przez płaską dolinę rzeki Wezery. Trasa południowa jest bardziej górzysta i prowadzi głównie przez średnie pasma górskie Wiehengebirge, Wesergebirge i Bückeberge.

Przewodnik pielgrzymkowy „Sigwardsweg", dostępny w biurze pielgrzymkowym w skarbcu katedralnym w Minden, zawiera szczegółowe informacje na temat trasy, praktyczne wskazówki i ciekawe informacje na temat najważniejszych

Biuro pielgrzymkowe Sigwardsweg w skarbcu katedralnym w Minden Kleiner Domhof 24 | 32423 Minden
Telefon: (05 71) 9 41 99-001
E-mail: pilgerbuero@domschatz-minden.de

Godziny otwarcia:
Od wtorku do niedzieli, od 10:00 do 12:30 i od 14:00 do 16:30.

Internet:
- www.muehlenkreis.de/Erleben-Entdecken/Bewegen/Sigwardsweg/
- www.domschatz-minden.de/pilgerbuero

Biuro pielgrzymkowe Sigwardsweg jest prowadzone przez ponadwyznaniowe stowarzyszenie Dombau-Verein Minden e.V. w ścisłej współpracy z powiatem Minden-Lübbecke i ewangelicką parafią Minden.

Katedra w Minden Związek
duszpasterski Mindener Land
Großer Domhof 10
32423 Minden
Telefon: (05 71) 837 64-100
E-mail:pfarrbuero@dom-minden.de Internet:
www.dom-minden.de

Stopka redakcyjna i wydawca:
Dombau-Verein Minden e.V.
Hans-Jürgen Amtage | Zarząd (V.i.S.d.P.) Kleiner
Domhof 24
32423 Minden
Telefon: (05 71) 941 99-009
E-mail:vorstand@dombauverein-minden.de Internet:
www.dombauverein-minden.de

Tekst:
Hans-Jürgen Amtage, Roland Falkenhahn, Paul Jakobi (†),
Andreas Kresse, Annemarie Lux, Peter Wagner

Zdjęcia:
Hans-Jürgen Amtage, archiwum stowarzyszenia Dombau-Verein Minden, Klaus von Kassel, Alexander Lehn, Martina Lorenz, Muzeum w Minden – kolekcja Horst Grätz, Christian Schwier, Arnold Weigelt (†)

Projekt:
etageeins – Kreativpool für Grafik, Werbung + Webdesign
Martina Lorenz
Alte Kirchstraße 11
32423 Minden
Telefon: (05 71) 973 04 90
E-mail:info@etageeins.de
Internet: www.etageeins.de

Druk:
Peter Druck und Service
Düsterhorst 6
32479 Hille
Telefon: (057 03) 787 04 71
E-mail:service@peter-druckerei.de
Internet: www.peter-druckerei.de

2. wydanie rozszerzone 2026
ISBN: 978-3-00-081739-7

Mają Państwo uwagi, sugestie lub propozycje poprawek do niniejszego przewodnika po katedrze? Prosimy o kontakt: domfuehrer@dombauverein-minden.de